DIALÓG

KRESŤANSKÝ DISKUSNÝ A POLEMICKÝ MESAČNÍK

7 I. ročník /2008

téma

MLADÍ V CIRKVI

náš hosť

ZBOR KOŠICE

dialóg mladých

STARŠÍ V CIRKVI

JURAJ HOVORKA

akademický sochár

Narodil sa 17. 5. 1926 vo Vikýřoviciach na Morave. Výtvarné štúdiá: Olomouc (1946–48, Ústav výtvarnej výchovy FF Univerzity Palackého), Hořice (1978–51 Kamenosochárska škola), Bratislava (1951–56, VŠVÚ, oddelenie figurálneho sochárstva u prof. J. Kostku.

Po štúdiách sa natrvalo usadil v Bratislave. S manželkou Ľubkou majú tri deti: Miroslava (1957), Radovan (1959) a Nataša (1961). Sú členmi Bratskej jednoty baptistov na Slovensku.

Výtvarná kritika v skratke vymenúva jeho tvorbu takto: „Sochár, umelec širokého spektra tvorivých aktivít: Komorná a voľná plastika, reliéfna tvorba, kresba, maľba, grafika, šperk. Realizácie monumentálnych diel v architektúre (Fontána družby na námestí Slobody v Bratislave, fontána pred NR SR a mnohé ďalšie), solitéry v prírodnom prostredí. Dominantné modelovanie a plastiky v bronze, sochy z dreva, kameňa (mramor) a kovov.

Tematické inšpirácie: história (Biblické motívy Starého a Nového zákona, antická mytológia), súčasnosť a vízie budúcnosti."

Individuálne vystavoval v Tábore (1967), Bratislave (1976, 1986, 2001), Budapešti (1984), v Magdeburgu (1987, spolu s A. Brunovským) a na mnohých kolektívnych výstavách doma i v zahraničí.

S jeho dielami sa možno stretnúť v Česku, Nemecku, Švajčiarsku, , Francúzsku i v Kanade).

Sochy Juraja Hovorku, ktorými ilustrujeme toto číslo nafotili:
KAMIL VYSKOČIL a TOMÁŠ VYSKOČIL

DIALÓG

Odporúčaná predajná cena 40–65 Sk
(podľa zborových dotácií)

Objednávky v jednotlivých zboroch.
Objednávky v redakcii:
cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC,
KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:
262 104 1859/1100, špecifický symbol 1008

Redakčná rada:
Štefan Markuš, predseda (Bratislava)
Tibor Máhrik (Žilina)
Jana Nagajová (Bardejov)
Bohuslav Piatko (Bratislava)
Josef Sýkora (Bratislava)
Rastislav Števko (Levice)

Šéfredaktor:
Bohuslav Piatko
sefredaktor@mesacnikdialog.sk

Vydavateľ:
Media Svatava, spol. s r.o.

Redakcia:
Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava,
č. tel.: 02 529 57 933
e-mail: dialog@mesacnikdialog.sk
web: www.mesacnikdialog.sk
Gabriel Gajdoš
e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk

Redakcia:
Jana Hlatká
Emil Komárik
Jozef Uhlík
Žilina:
Eva Bechná
Jana Rojková

e-mail na redaktorov v tvare:
priezvisko@mesacnikdialog.sk

Jazyková úprava:
Anna Matláková a Jana Nagajová

Dizajn a grafické spracovanie:
Martin Piatko

Tlač: BB print, Bratislava

Predná strana obálky:
Juraj Hovorka: Golgota, bronz, 1999
Zadná strana obálky:
Juraj Hovorka: Kráľovná a kráľ, bronz, 1986

Reg. číslo MK SR: 3881/2007
ISSN: 1337–6985

OBSAH

4
DISKUSNÉ FÓRUM

6
ODKAZ SVETOVÉHO STRETNUTIA BAPTISTOV
Darko Kraljik

8
MLADÍ V CIRKVI

15
DOSŤ BOLO SPÁNKU ! I
Ľudovít Fazekaš

16
J. O. MARKUŠ

20
PREDSTAVUJEME ZBOR KOŠICE

27
DIALÓG MLADÝCH
STARŠÍ V CIRKVI

30
DVE OTÁZKY
O POZASTAVENÍ ORDINÁCIE II

Olympiáda nie je Čína

Olympiáda je úžasným podujatím. Mám ju rád kvôli príbehom – všetky odtiene života zhrnuté do dvoch týždňov – radosť, šťastie, smútok, sklamanie, prekvapenie, dráma, tragédia. To všetko sme mohli sledovať aj nedávno v Pekingu.

Ak by sa tento sviatok športu nekonal práve tam, asi by som rozoberal skvelé výsledky našich vodákov, prekonávanie doterajších hraníc ľudských možností v podobe výkonov Michaela Phelpsa či Usaina Bolta alebo športové tragédie strelca Matta Emmonsa, šprintérky Lolo Jonesovej a iných.

Žiaľ, Medzinárodný olympijský výbor (MOV) umožnil pridelením Hier Číne mediálne sa prezentovať ako moderný, fungujúci a slobodný štát. Skvelé športoviská, atmosféra hier a výborné výkony čínskych športovcov boli však len pozlátkou na zhnitom organizme vládnucej moci tejto krajiny.

Nádherným symbolom toho, aká Čína naozaj je, bolo umiestnenie a fungovanie náboženského komplexu v pekinskej olympijskej dedine (OD). Počas niekoľkých predošlých olympiád stálo tzv. náboženské centrum v blízkosti ubytovní a jedální pre športovcov či iných najfrekventovanejších oblastí OD. Boli v ňom priestory pre vyznávačov rôznych svetových náboženstiev, samozrejme, vrátane kresťanstva. V Pekingu to bolo inak. Údajne išlo o bielu neoznačenú budovu v osamelom rohu OD. Nebolo ťažké nájsť športovcov, ktorí ani nevedeli, že niečo také v dedine existovalo. Ešte podstatnejším bol však fakt, že na rozdiel od minulých olympiád nedovolili čínski usporiadatelia, aby medzi pracovníkmi náboženského centra boli duchovní z iných krajín ako Číny. A tak v centre pracovali síce milí Číňania, ktorí však väčšinou hovorili lámanou angličtinou a nemali žiadne skúsenosti s pastoráciou športovcov.

Toto je Čína dneška. My vám povieme, kde sa budete stretávať a kto vám môže nábožensky slúžiť. Komunizmus ako vyšitý! Nerozumiem, ako mohol MOV na toto pristúpiť?!

V kontexte toho, čo píšem, sa tiež treba dotknúť aj inej veci. V Rusku žije môj priateľ Carl Dambman. Pracuje ako misionár vo svete športu. Je to bývalý zápasník, ktorý získal bronzovú medailu na olympiáde v Montreale v roku 1976. Carl bol v príprave na OH v Moskve, ktoré Američania napokon bojkotovali kvôli ruskej agresii v Afganistane. Tak ako pre iných športovcov, aj pre Carla, mala byť olympiáda v Moskve vrcholom jeho kariéry. Keď sme sa rozprávali o tom bojkote, nebol z neho nadšený. Biznis, politika i ostatné oblasti života išli v podstate ďalej, no tí, ktorí si to odniesli na vlastnej koži, boli športovci. Teraz sa píše rok 2008 a ja si myslím, tak ako vtedy Carl , že tí, ktorí sa snažili prebúdzať svedomie športovcov a vyzývali ich, aby do Pekingu nešli, nemali pravdu. Vinník je totiž niekde úplne inde. V prvom rade pochybil MOV, ktorý o olympiáde v Číne rozhodol. História ukazuje, že pridelenie olympiády väčšinou len pomohlo nedemokratickým krajinám k upevneniu systému (Berlín 1936, Moskva 1980 atď.). Dlhodobo sa však musí situácia v Číne riešiť na duchovnej, politickej i hospodárskej úrovni. Chcieť od športovcov, aby sa na Hrách nezúčastnili v situácii, keď je takmer každý tretí výrobok v našich obchodoch „Made in China", je podľa môjho názoru prinajmenšom pochybné.

Dianie na olympiáde som sledoval. Vnútorne ma však stále škrel ten pocit, že nám niečo podstatné uniká. Zostáva len smutne dúfať, že pomery prenasledovaných čínskych kresťanov a politických väzňov sa teraz po olympiáde aspoň nezhoršia. Na druhej strane sa treba tešiť, že ďalšie olympiády privítajú Londýn a Vancouver. Ako to bude so Soči, to už je iná kapitola.

Mgr. MILAN MITANA (1971),
vyštudoval Fakultu telesnej výchovy a športu v Bratislave a pracuje v kresťanskej športovej organizácii Athletes in Action

PÍŠETE, REAGUJETE, DISKUTUJETE

WWW.MESACNIKDIALOG.SK

AD: Manželstvo... (Dialóg č. 5)
Ježiš proti rozvodom – dobrá správa
Slová v Mt 5:31-32 možno čítať takto: *„Vy si nahovárate, že rozvod je prípustný, ak je písomne zdôvodnený a verejný pred súdom. Ja hovorím, že každý, kto sa rozchádza s partnerom, s ktorým manželsky žil, okrem prípadu nevery, správa sa ako ten, kto núti ženu k sexu s inými mužmi. A ten, kto si berie rozvedenú osobu, robí to isté, ako ten, čo požíva, resp. tá, čo poskytuje sex vo verejnom dome.*"

Radikálne odmietanie rozvodov neznie lákavo. Napriek tomu je výrok dobrou správou pre rozvedených, manželov i slobodných. Bol ňou aj v dobe, keď ho Ježiš vyslovil. Hovoril ho ľuďom, ktorí si zakladali na tom, že v otázke rozvodu dodržiavajú Tóru. Upozornil ich na zásadný rozpor rozvodovej praxe s Božím zámerom – *dvaja budú jedno* a požiadavkou na človeka – *nescudzoložíš*, t.j. s Desatorom. Neuvádza novú výnimku. Manželskú neveru, ako oprávnený dôvod rozvodu, poznali už proroci. V dobách úpadku boli rozvody asi časté, takže Jeremiáš opísal Boha ako statočného muža, ktorý dáva rozvodný list *Izraelskej odpadlíčke*, nie preto, že by s ňou už nechcel žiť, ale aby sa vrátila. Nevera ho zranila, preto svoju bolesť zverejnil. Marek a Lukáš neuvádzajú zmienku o smilstve, lebo sa uznávalo ako oprávnený dôvod rozvodu. Vo všetkých nájdených rukopisoch Matúša sa však slovo „porneia" nachádza. Čo môže znamenať, že ide o autentickú Ježišovu myšlienku.

Ježiš oponuje špekuláciám, podľa ktorých dôvodom rozvodu môže byť čokoľvek, čo sa mužovi na žene nepáči. **Rozvod nazval dupľovaným cudzoložstvom**. Upozornil zákonnícky zmýšľajúce osoby, že rozvodom sa dopúšťajú cudzoložstva nielen oni, ale aj bývalého partnera vedú do pokušenia. Tým páchajú dvojaký hriech, za ktorý ich stihne prísnejší trest.

Slová apoštola o kresťanoch, ktorých opustil neveriaci partner, nie sú novou výnimkou pre rozvod, ale upokojenie tým, ktorým prijatie Krista prinieslo konflikt s najbližšími.

Fakt, že Ježiš je kategoricky proti rozvodom, neznamená, že je extrémista, ktorý žiada znášať týrania alebo je spokojný s nefunkčným manželstvom. Naopak, je to veľmi dobrá správa, evanjelium pre manželov, rozvedených aj slobodných: **Harmonické celoživotné manželstvo je Boží plán pre človeka, nie romantická ilúzia. Boh praje fungovaniu manželstva a prosperite rodiny.** Je to veľká téma Biblie! Prežitie celoživotného vzťahu s jedinou osobou je šťastie porovnateľné s úspechmi v iných oblastiach. Modelom je trváca *prvá láska, radosť zo ženy svojej mladosti*, rast vzájomného *poznania* a porozumenia. Harmonický vzťah nie je skúsenosťou všetkých. Človek nie je stroj, ani nesvojprávna figúrka. Škrípanie spôsobujú osobné zlyhania. **Kríza má však lepšie riešenia ako rozvod a nefunkčné manželstvo**. *Dvaja budú jedno telo* nie je len obraz, ale skutočná sila, ktorú Boh vložil do heterosexuálnych vzťahov. Človek má tendenciu prijímať ľahšie riešenia, rozdeľovať. **Boh v manželstve muža a ženu spája. Cesta k osobnému šťastiu nevedie cez skrývanú ani verejnú neveru**, *žiadostivý pohľad* a *rozvod*, **ale cez život podľa blahoslavenstiev**. To dáva šancu aj tým, ktorým sa zdá obnovenie vzťahu ľudsky nemožné. Kto v nádeji v Boha urobí všetko, čo mu Boh ukáže ako jeho úlohu, môže manželstvo zachrániť a prežiť v ňom nové požehnanie, 1Ko7:16.

Keď Ježiš tvrdí, že rozvod vedie druhého k cudzoložstvu, presne vie, čo hovorí. Poznal ľudí, ktorým rozvod zničil život, napr. Samaritánku, ktorá mala šesť mužov. V tej dobe žena nebola schopná prežiť bez pomoci muža. **Výrokom proti rozvodom sa postavil proti násiliu páchanému na nich**. Bolo to odvážne vystúpenie proti platným poriadkom, nie lacný populizmus. Obvinil tých, ktorí napriek svojskej „vážnej príčine" rozvodu sa naďalej tešili dobrej povesti a neohrozenému spoločenskému postaveniu, že sa nesnažili o riešenie krízy, ale zbavili sa partnera v prospech nového vzťahu. **Cudzoložstvo sa v tej dobe trestalo smrťou.** Ženu vedenú na popravu. Ježiš oslobodil obvinením jej žalobcov – *Kto z vás je bez hriechu, nech prvý do nej hodí kameň!* – Čím povedal: „Prečo ste priviedli len ju? Kde je muž? Nemohla byť sama. Podľa zákona majú zomrieť obaja."

Zdalo by sa, že relativizoval jej vinu. On však dal žene šancu žiť nie preto, že by považoval trest za neprimeraný. Ani nie pre chyby obžaloby. Ani, že by bolo nefér, ak by jej partner zostal nažive. – O chvíľu už mierili kamene na neho. Čiže **zabránil trestu smrti, lebo sa podujal zomrieť miesto nej.** Otázky: *Kde sú? Nikto ťa neodsúdil?* – replika: *ani ja ťa neodsudzujem* – a nasledujúce dialógy smerovali k tomu, aby žena, jej partneri a muži zákona *odhalili pravdu o sebe* a *o tom, kto stojí pred nimi.*

Svoj čin obhajoval tým, že človek potrebuje zmenu zvnútra, nielen navonok nezlyhať. Žena, jej partneri, žalobcovia, sudcovia a svedkovia majú *prijať Syna*, aby získali *slobodu* a *silu* žiť v súlade s Bohom. Inak séria prehier bude pokračovať. Ak si niekto pred elitou národa dobrovoľne oblieka väzenské šaty a ide na popravu miesto človeka pochybných mravov, nerobí prázdne gesto. Tá, ktorá mala zomrieť, žije. Ten, ktorý zradil, videl vzor skutočnej Lásky. Tí, ktorí krivo súdili, videli Spravodlivosť.

Rozvody boli, sú, a žiaľ, aj budú. Cirkev sa nemusí báť nazývať ich hriechom. Rozvedených nemá vylučovať, ani ospravedlňovať, ale ponúknuť im *odpustenie* a pomocnú ruku. **Pravá pomoc nespočíva vo výnimkách, ale v podpore rodiny v čase krízy, ale aj mimo nej.** ➤

Bez slobody niet lásky. Boh chce, aby sa vzťah muža a ženy trvale zakladal na dobrovoľnosti. Povedal to slovami *opustiť* a *priľnúť*. Nestálosť voľby a obava zo svojho alebo partnerovho zlyhania, ktorou sa zdôvodňuje nezáväzné spolužitie, kohabitácia, nie sú slobodou. Vetou: *Keď vás Syn vyslobodí, budete skutočne slobodní,* povedal aj to, že **nerozlučnosť manželstva neruší slobodu, ale naopak, dáva jej väčší rozlet**. Vedie k rešpektovaniu druhého a kultivuje prejavy náklonnosti. Vyznania lásky sa rozchodom vyprázdňujú, vernosťou sa potvrdzujú. **Láska, aj erotická, má rozmer večnosti.** Rozlučnosť vedie k strachu, že sa vzťah rozpadne kvôli maličkosti. Partneri sú k sebe opatrní, menej slobodní. **Skutočnú lásku môže preukázať len silná a slobodná bytosť v pevnom zväzku**. Strom rozhodovania bol v raji stále. Staval človeka pred otázku Boha: *Či ma ešte miluješ?* Ten obraz platí aj o manželstve a jeho krízach. Odpoveď, ktorá **odmieta rozvod, môže posilniť lásku**.

Boha neuspokojí písomné zdôvodnenie a úradné potvrdenie rozvodu, ani keby bolo vydané cirkvou. Ani „džentlmenský" rozchod kohabitujúcich. Neuspokojí to ani partnera, ani deti rozvedených. Boží zámer je, aby človek tvoril trvalé vzťahy a v nich sa formoval. Bohu „nejde" o holý právny akt alebo obrad, ale o uznanie, že **manželské spolužitie je sväté**. On stvoril sexualitu, preto aj spolužitie muža a ženy je dotykom s Ním v biologickom, emocionálnom aj duchovnom význame. Každé zverejnené rozhodnutie muža a ženy viesť spoločný život uznané spoločnosťou, ku ktorej patria, je sobášom, aj bez rituálov a právnej ochrany. Cirkevný sobáš je posväcujúcou modlitbou podporujúcou celoživotný vzťah. **Ježiš pripúšťa rozvod len z veľmi vážnych príčin**. Na úrovni manželskej nevery je násilie, týranie, závislosť ako alkoholizmus a narkománia, chorobná úchylka, vedomá trestná činnosť a pod. Povinnosťou partnera je pomôcť druhému v jeho kríze. Kto sa odcudzil, nemá odchádzať z manželstva, ale svoje odcudzenie riešiť. Aj návrh na rozvod má byť pokusom o obnovenie vzťahu. Trpiaci partner má vec zverejniť, aby si chránil život, zdravie a integritu. Môžu byť prípady, keď rozvod alebo útek utláčaného je asi jediným riešením a môže viesť aj partnera k zmene. Často uvádzané dôvody rozvodu: strata vzájomnej príťažlivosti, rozdielne názory a hodnoty, povahy a záujmy, charakterové chyby, zlozvyky, slabosti a zlyhania, sú len slušne znejúcim ospravedlnením rozvodu bez vážnej príčiny.

Jozef Kerekréty, Bratislava

AD: Zniesol by som kazateľa... (Dialóg č. 5)

Nechápem, prečo brat Komárik vôbec začína túto diskusiu. Podľa mňa je úplne zbytočná. Po prečítaní jeho článku ma až tak zdvihlo, že čo to píše! Jednoznačne odmietam akýkoľvek talár, rovnako ako ma irituje slovo „kostol" a keď niekto hovorí o liturgii, oltároch a podobných veciach v cirkvi bratskej. Nepamätám sa, ako to bolo v minulosti, ale naši predkovia tieto veci zavrhli preto, že boli nebiblické a predstavovali „mŕtvu" cirkev (ak sa to dá nazvať slovom cirkev). To je cirkev, kde obrady, vonkajšia forma, oblečenie začínajú znamenať viac ako skutočný živý vzťah s Pánom Ježišom Kristom. Tieto cirkvi sú dnes už trochu zmenené oproti minulosti, už sa tam káže evanjelium, Božie Slovo, ale spomenuté veci sú stále symbolmi duchovnej brzdy a spiatočníctva. Možno v niektorých oblastiach Slovenska situácia nie je takáto, ale tam, kde má prevahu katolícka a evanjelická cirkev, to patrí medzi veci, ktoré vedú naspäť. Brat Komárik píše aj to, že nie je oprávnený diskutovať o teologických aspektoch. V tomto je tiež trochu mimo. Nežijeme už v Starom zákone ani v dobe, keď Pán svoje pravdy zjavoval len vybraným ľuďom a Božie Slovo mohli vykladať len kňazi a proroci! Každý obrátený a znovuzrodený kresťan je plnený Duchom Svätým, ktorý ho vedie a vyučuje. Veď máme princíp všeobecného kňazstva.

K symbolike asi len toľko: Otcovia cirkvi bratskej niektoré veci zavrhli a miesto nich na prvé miesto postavili Slovo. Na prednej stene modlitebne zvykol bývať nápis z Biblie. Myslím, že je čas sa k tomu vrátiť a zamyslieť sa aj nad slovom z 12. kapitoly listu Rimanom: *„...nepribližujte sa tomuto svetu!"*

Samuel Jurčo, Prešov

JURAJ HOVORKA: Rozpoltené torzo, bronz, 1966

Odkaz svetového stretnutia baptistov

V dňoch 20.-25. júla sa v Prahe konalo Výročné zhromaždenie Svetovej baptistickej aliancie. Súčasťou stretnutia bolo zasadnutie Generálnej rady, najvyššieho rozhodovacieho orgánu Aliancie. Stretnutia sa zúčastnilo 414 delegátov zo všetkých svetových kontinentov. Slovenských baptistov zastupoval podpredseda Bratskej jednoty baptistov na Slovensku **DARKO KRALJIK,** *kazateľ v Hurbanove. Pozhovárala sa s ním* EVA GULDANOVÁ.

Ako podpredseda Bratskej jednoty baptistov na Slovensku ste boli delegátom za slovenských baptistov na Výročnom zhromaždení Svetovej baptistickej aliancie koncom júla v Prahe. Aká bola na stretnutí atmosféra? Čo sa tam odohrávalo?

Pre mňa to bola výnimočná príležitosť byť na takomto stretnutí už aj z toho dôvodu, že som bol prvý krát na koncile či zhromaždení Svetovej baptistickej aliancie.

Atmosféra bola veľmi dobrá. Bolo to niečo úžasné stretnúť sa s bratmi a sestrami našej baptistickej rodiny z viac než 100 krajín celého sveta. Táto bratsko-sesterská atmosféra Kristovej lásky a radosti charakterizovala toto stretnutie. Ľudia rôznych národov, etnických skupín, farieb pleti, jazykov a kultúr sa navzájom vítali a zdravili, spolu hovorili a spoznávali sa, a cítili sme, že patríme k sebe, že sme jedna rodina, že zdieľame jednu vieru v Pána Ježiša Krista...

Aké boli najdôležitejšie témy, ktoré sa na stretnutí prerokovávali a k čomu ste v diskusiách dospeli? Čo považujete za najdôležitejší výsledok stretnutia?

Na tomto stretnutí sa hovorilo o mnohých záležitostiach života viery, ale témy, o ktorých sa najviac hovorilo a diskutovalo, boli nasledovné – stručne ich spomeniem:

1. Výbor pre teologické a akademické vzdelávanie pripravil rozsiahle štúdie o Janovi Husovi, vari aj z toho dôvodu, že sa výročné zhromaždenie konalo v Prahe. V diskusiách sa dospelo k tomu, že baptisti v Európe, minimálne my na našom území, nesmieme zabúdať na teologické a historické dedičstvo a odkaz predreformačných snáh Jana Husa...

2. Výbor pre doktrinálne záležitosti pripravil a nastolil tému *„Ordinácia či postavenie do služby"* – kde sa okrem historického exkurzu hovorilo aj o tom, či ide iba o funkciu, alebo o čosi viac? Hovorilo sa o vieroučných, teologických, historických, ekleziologických a iných otázkach danej záležitosti.

3. Výbor pre slobodu a spravodlivosť sa zaoberal otázkou utečencov a imigrantov a problematikou nenávisti voči nim a o kresťanských postojoch k tomu. Výsledkom diskusie bola rezolúcia, v ktorej baptisti na celom svete odsudzujú diskrimináciu imigrantov a utečencov a nenávisť voči nim... Taktiež pozýva všetkých baptistov na celom svete *„... ku spolunažívaniu v láske a spravodlivosti s utečencami a imigrantmi..."*

4. Výbor pre etické záležitosti pripravil tému, ktorá je zatiaľ baptistami vo svete stále prehliadaná a tou je náš vzťah k životnému prostrediu, ekologické otázky z teologickej perspektívy... Výsledkom stretnutia je aj *„Rezolúcia ohľadom klimatických zmien a ochrany prírody"*, ktorá nám kresťanom pripomína našu úlohu v tomto svete a pozýva nás vziať na seba zodpovednosť za environmentálne prostredie, v ktorom žijeme...

Za dôležitý výsledok tohto stretnutia okrem iného, považujem spomínané rezolúcie, ktoré tam boli prijaté, i to, že sa medzi baptistami vážne hovorí o témach, ktorým sa doteraz nevenovala pozornosť a ktoré tvoria podstatnú súčasť nášho života viery aj v jeho všedných a pozemských rozmeroch – napríklad sociálny a ekologický rozmer našej viery.

Čo vás najviac oslovilo?

Špeciálne ma oslovila prednáška sestry z Estónska, ktorá študuje na Medzinárodnom baptistickom seminári v Prahe, na tému *„Ekologické otázky z teologickej perspektívy"*. Vychádzala z toho, že keď Estónsko vstupovalo do EU, ekologické a environmentálne otázky a zákony znova zarezonovali v ich spoločnosti. Pre ňu to bol podnet zaoberať sa danou témou z teologickej perspektívy. Urobila to ale na zvláštny spôsob. Urobila analýzu piesní, ktoré sa spievajú v cirkvi i na pohreboch, analýzu kázní a zvlášť pohrebných kázní, s ohľadom na zvesť o našom vzťahu k tejto zemi, ako aj analýzu nášho poňatia spasenia i krstu... Výsledky tejto štúdie boli pre mňa veľkým prekvapením i výzvou k prehodnoteniu našej zvesti a nášho vzťahu k životnému prostrediu, pretože situácia je pravdepodobne rovnaká aj na Slovensku. Tak sa napríklad zistilo, že v našich piesňach spievame o tom, ako je táto zem a tento svet pre nás taký cudzí, iba zlý, tmavý, hriešny, údolie bolesti a sĺz, taká púšť, údolie smrti... Tento svet nám je niečo, o čo nesmieme mať žiaden záujem, nesmieme sa ho dotýkať, je nám takmer ukradnutý... Teológia piesní je takto ale odtrhnutá od celkového učenia Písma v danej oblasti. Podobnú zvesť nachádzame aj v našich kázňach, najmä v tých pohrebných. Naša zem a prostredie, ➤

JURAJ HOVORKA:
Archanjel Gabriel, bronz, 1988

EKUMENICKÁ A MEDZICIRKEVNÁ SPOLUPRÁCA NEZNAMENÁ VZDAŤ SA SVOJEJ IDENTITY A SVOJHO DUCHOVNÉHO DEDIČSTVA.

v ktorom žijeme, je neraz vnímané iba ako kulisy na javisku nášho života, ale nezohrávajú žiadnu rolu v príbehu nášho života. Keď sa príbeh nášho života smrťou ukončí a my ako spasení domov zaletíme, do nebeskej vlasti, tieto kulisy už nie sú relevantné, či dôležité. Takže táto jednostranná zameranosť na náš „nebeský domov" vedie k tomu, že zvestujeme, že tento Bohom stvorený svet nemá pre nás žiaden význam a nie je hoden našej pozornosti, ba ani Božej, čo znova z pohľadu učenia celého Písma nie je pravdou (Božia zmluva s Noáchom je aj zmluvou s prírodou Gen 9, 8n).

Určitý posun v tomto smere vidíme v praxi vykonávania krstu a prechodu od krstu v prírode, v rieke či jazere, na krst výlučne v baptistériách, v modlitebni. Krst vodou je tak odtrhnutý od jeho prirodzeného umiestnenia v prírode. Životné prostredie ako Božie stvorenie je znovu vnímané iba ako pozadie, na ktorom sa odohráva dráma ľudského spasenia – nič viac. Vytratil sa tak moment a biblická nádej, že aj samé stvorenstvo bude oslobodené od služby porušenia... Rim 8, 21. .

Čo si z konferencie odnášate ako posolstvo pre baptistov a prípadne pre všetkých kresťanov na Slovensku?

My žijeme na tomto našom malom Slovensku a sme malou denomináciou, ale keď som na tej konferencii videl, aká veľká rodina sme vo svetovom meradle, tak by som chcel pripomenúť nám baptistom, aby sme napriek rôznym prúdom a trendom doby a ekumenickým vzťahom, v ktorých neraz podliehame pokušeniu malosti, zostali verní svojmu duchovnému dedičstvu. Ekumenická a medzicirkevná spolupráca neznamená vzdať sa svojej identity a svojho duchovného dedičstva. Verím, že aj baptistická cirkev, práve svojou špecifickosťou a svojím duchovným dedičstvom, môže byť obohatením pre ostatných veriacich a požehnaním pre svet, v ktorom žijeme aj na Slovensku.

Pre ostatných kresťanov: Keď som na tejto konferencii videl a počul, ako sú baptisti i kresťania vôbec v rôznych krajinách mocným nástrojom pozitívneho vplyvu na spoločnosť, v ktorej žijú, prial by som si, aby sme sa aj my, kresťania na Slovensku, stali takýmto mocným nástrojom duchovnej obrody nášho národa, našej spoločnosti aj našou službou praktickej ľudskej pomoci ľuďom okolo nás.

Ďakujeme veľmi pekne za rozhovor.

Krátené. Zdroj: Ekuména vo svete, 34/2008

Otázky, ktoré riešia, sú náročné a kontext, v ktorom žijú, sa rýchlo mení.

MLADÍ V CIRKVI

Tam, kde sa žije a hlása živý Kristus, prichádzajú a budú prichádzať i mladí ľudia do cirkvi...

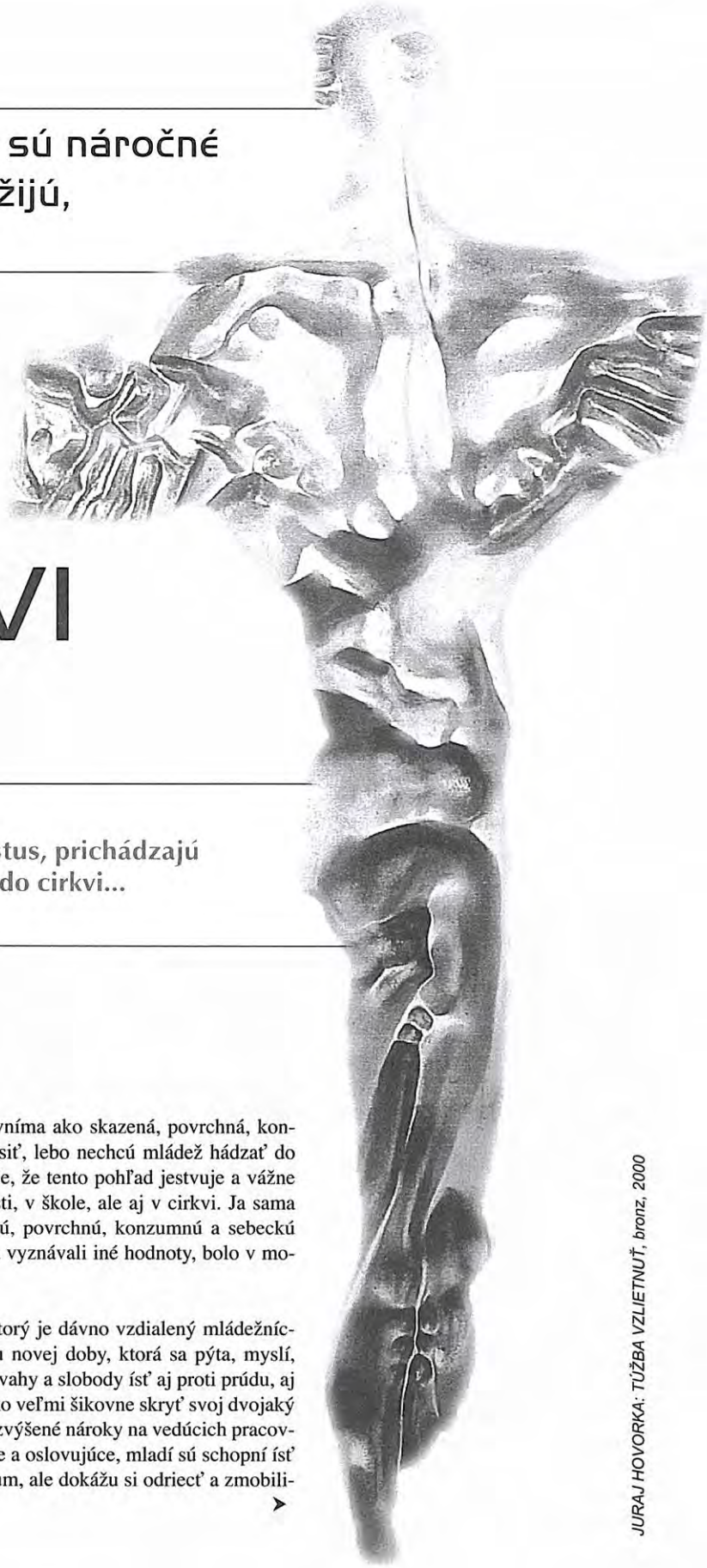

JURAJ HOVORKA: TÚŽBA VZLIETNUŤ, bronz, 2000

Aká je dnešná mládež? V globále sa mládež vníma ako skazená, povrchná, konzumná, sebecká.... Mnohí s tým nebudú súhlasiť, lebo nechcú mládež hádzať do jedného vreca a majú iné skúsenosti. Faktom je, že tento pohľad jestvuje a vážne problémy s mládežou tiež. Nielen v spoločnosti, v škole, ale aj v cirkvi. Ja sama som, ako mladý človek, patrila medzi skazenú, povrchnú, konzumnú a sebeckú mládež. Mladých ľudí, ktorí mali iné záujmy a vyznávali iné hodnoty, bolo v mojom okolí žalostne málo.

Ako pracovník s mládežou, naviac vo veku, ktorý je dávno vzdialený mládežníckemu, vnímam mládež v cirkvi ako generáciu novej doby, ktorá sa pýta, myslí, hľadá a skúša. Keď na to príde, má dostatok odvahy a slobody ísť aj proti prúdu, aj proti dnešnej „morálke" spoločnosti, ale rovnako veľmi šikovne skryť svoj dvojaký život – iný v zbore a iný mimo neho. To kladie zvýšené nároky na vedúcich pracovníkov. Ak však duchovné vedenie je motivujúce a oslovujúce, mladí sú schopní ísť naozaj do hĺbky, nemyslieť len na seba a konzum, ale dokážu si odriecť a zmobilizovať sa k misii a pomoci druhým. ➤

Nedávno som sa vrátila z mládežníckeho tábora nášho zboru, kde z pätnástich vysokoškolákov bolo jedenásť takých, ktorí prišli do zboru v posledných rokoch. Sú to ľudia, ktorí pochádzajú z rodín buď formálne náboženských, alebo celkom ateistických. Prinášajú niečo, čo deťom z veriacich rodín niekedy chýba. Neprichádzajú húfne, ale prichádzajú a čo je potešujúce, húfne neodchádzajú.

Nielen Slovenskom sa preháňa tzv. „zborová turistika". Vnímam ju skôr ako syndróm doby, než zlyhanie cirkvi. Cirkev bratská už tradične dáva priestor mládeži a stará sa o prichádzajúcu generáciu. Verne hlása evanjelium a reaguje aj na nové výzvy doby. Tie súvisia najmä s ponímaním Božieho slova a s viditeľnosťou života s Kristom v bežnom živote. V mládeži má cirkev veľký potenciál, ktorý keď miestny zbor podchytí, poslúži na nesmierne obohatenie a rast celej cirkvi.

Čo ma znepokojuje

Znepokojuje ma, že vo viacerých rodinách sa začína dávať väčší dôraz na „dobré" vzdelanie a materiálne zabezpečenie detí, ako na vzťah k živému Bohu. Jeden z prejavov je, že v kritickom veku, keď by sa mali mladí ľudia zapojiť do služby v cirkvi a ukotviť tam svoju identitu, ich doma smerujú k „vyšším" cieľom, t. j. na štúdium a dobré školy (aj za cenu, že v meste, kde idú študovať, nie je cirkevný zbor), a v čase prázdninových aktivít mládeže, ktoré majú veľký vplyv na budovanie vzťahov a spoločenstva mladých vôbec, ich rodičia uvoľňujú na letné brigády v mene „rastu zodpovednosti" za svoje materiálne zabezpečenie.

Ako sa teda venovať mladým? Čo im v cirkvi ponúknuť? V posledných rokoch sú veľmi diskutované rôzne formy práce s mladou generáciou, ktorá sa stáva pomerne náročnou. Mládež je scestovaná, vzdelaná, preinformovaná... Cirkevní pracovníci síce majú v dnešnej otvorenej spoločnosti veľké možnosti, ale zároveň čelia rizikám, ktoré doteraz zbory nepoznali. Môžu uviaznuť v pasci „atraktívnosti" alebo vyhorieť, keď budú „hyperaktívni". Môžu strácať čas v „pseudointelektuálnych" debatách, zatiaľ čo hĺbky Písma zostávajú neodkryté. Môžu uviaznuť vo „vernosti" a strácať kontakt s jazykom doby a spôsobom myslenia... Ako vybrať to optimálne, aby boli mládežnícke programy dostatočne atraktívne a pritom sa z toho nestal záujmový klub alebo centrum voľného času? Zažívam tento zápas vo vlastnom zbore, ale vnímam ho aj v mnohých iných spoločenstvách. Nové moderné a atraktívne možnosti práce je určite dobré využívať, som však hlboko presvedčená o tom, že by mali byť len vedľajším doplnkom a nemali by sa stať cieľom alebo hlavným prostriedkom na oslovenie mladých ľudí a nikdy by nemali zatieniť samotné evanjelium.

Ilúzia kempov

Pred rokmi sa roztrhlo vrece s kempami, čo prinieslo nový fenomén. Sú všade, s rôznymi logami, pod rôznymi hlavičkami, ale jedno majú spoločné. Vytvára sa tam síce úžasné, ale nereálne prostredie, ktoré sa pre mladých stáva v nejednom prípade mätúce. Emocionálne nabitá atmosféra a hviezdny program vytvárajú ilúziu kresťanstva, po ktorej mladí zasadnú do obyčajnej „tvrdej nedeľnej lavice" a budú vystavení

EVA MYJAVCOVÁ
(Autorka je tajomníčka pre mládež v CB.)

Foto: ĽUBO BECHNÝ

všednému kresťanskému životu so všetkým, čo k nemu patrí. Nastáva sklamanie, kritika a túžba mať „camp" v zbore 365 dní v roku... Je to ako keby sme chceli vlastné deti naučiť na chlieb tak, že ich budeme najskôr vykrmovať sladkosťami. Ak nepostavíme misiu na atraktivite moci samotného evanjelia a úprimných vzťahoch v kontexte zboru, budeme získavať len povrchných kresťanov, ak vôbec nejakých. Evanjelium otvára tajomstvo nevšedného života vo všedných dňoch. Nie naopak. Mladý človek na križovatke života je hľadajúci, zraniteľný a ovplyvniteľný. Ponuka je pestrá, máločo však je skutočne dobré a kvalitné. Učiť sa orientovať, je dôležité. Pod škrupinou materializmu a plytkosti a za mnohými problémami mladých, sa často skrýva túžba po hlbokých vzťahoch, prijatí a kvalitnom a hodnotnom živote. Ak to mladí nenájdu, uveria, že to ani neexistuje. A možno práve v tomto čase o to viac, o čo viac takýchto vecí v spoločnosti chýba. To by bola večná škoda!

Pán Ježiš Kristus postavil doprostred sveta svoju cirkev ako skutočnú alternatívu k tomuto svetu. Skúsenosti z našich zborov to potvrdzujú. Tí, ktorí do cirkvi prišli, hovoria, že prišli na základe osobných vzťahov, svedectiev, vďaka ochotným cirkevníkom, ktorí ich viedli k štúdiu Písma a k službe v cirkvi. Hľadali niečo iné, ako to, čo mali „vo svete". A našli.

Som presvedčená o tom, že ak mladí ľudia neprichádzajú a nehľadajú Boha, je to preto, že nežijeme premenený a dostatočne transparentný život s Kristom, že sa hanbíme prejaviť svoju vieru a lákame na niečo, čo evanjelium naozaj nie je, s cieľom presvedčiť mladého človeka, že cirkev ide s dobou a postupne upúšťa od istých „prežitkov" a „fundamentalizmu". Cirkev, ktorá v mene misie splýva so svetom, cirkvou prestáva byť. Tam, kde sa žije a hlása živý Kristus, prichádzajú a budú prichádzať i mladí ľudia do cirkvi, ktorá je iná ako tento svet, ktorá pevne stojí na Božom slove. ◘

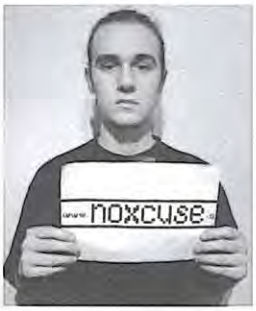

Mám dôvod, pre ktorý by som odišiel

MARIÁN CABADAJ *vydal svoj život Ježišovi Kristovi pred piatimi rokmi. Do spoločenstva Cirkvi bratskej v Žiline pozval i svoju sestru a mamu, obe zostali a dnes v cirkvi aktívne slúžia. Charizmatický mladý muž hrá v zbore i mimo neho v chválospevovej kapele noXcuse, vedie skupinku staršieho dorastu a momentálne študuje teológiu a misiu na KETM UMB v Banskej Bystrici. Zo zboru by odišiel iba v jedinom prípade... Porozprávala sa s ním* JANA ROJKOVÁ.

Čo sa ti páči na živote v cirkvi?
Páči sa mi, že napriek tomu, že cirkev je plná hriešnikov, sú v nej ľudia, za ktorými môžem prísť a podeliť sa so svojimi, nielen duchovnými problémami. Nachádzam v nej modlitebný tím, čo u ľudí zo sveta nezažijem. Môžem sa zdôveriť s tým, čo ku mne hovorí Boh, pomenovať aj duchovnú krízu vo vzťahu k Bohu. Prežívame vzájomný budovateľský rast a môžem vidieť, že Pán Boh pôsobí. Jeho telo je síce nedokonalé, ale je živé, snaží sa byť stále lepšie a pripravuje sa na to, aby mu bolo dobrou nevestou.

Aké máš skúsenosti s praktickou pomocou v živote cirkvi?
Keď sme prerábali byt, veľa ľudí sa ponúklo, že nám pomôžu vymaľovať, prestavať nábytok. Napríklad – od Máhrikovcov sme si požičali vŕtačku... Ale je toho veľa, ľudia sú vždy aktívni a ponúkajú sa. Naposledy mi prišiel Timotej Máhrik pomôcť zapojiť televízor, s ktorým som si nevedel dať rady.

Čo ti v živote cirkvi prekáža a – môžeš hovoriť najmä o vlastnom zbore?
Dnešná cirkev sa tvári, že sme vyvolení ľudia a prestávame byť hriešni. Dívame sa na neveriacich, ktorí nepoznajú Božiu lásku a vyvyšujeme sa nad nich. Bojím sa, aby sme neboli pokrytecký. Ako môžeme v láske prijímať ľudí takých, akí sú a zároveň sa nad nich vyvyšovať? Zabúdame slúžiť. A v našom zbore... máme toľko členov a toľko neobsadených služieb. Ľudia nemajú čas. Najčastejšie turbulencie v cirkvi prežívam, práve keď vnímam pokrytectvo. Niekedy vnímam, ako mi ľudia dávajú pocítiť, že som iný ako vzor kresťana, a preto som hriešnejší. V domácom zbore je viacero ľudí, ktorí majú úprimný záujem o mňa, modlia sa za mňa a zaujíma ich môj život.

Prečo podľa teba žilinský zbor rastie?
Máme výborný základ. Väčšinou sú to ľudia, ktorí sami niečo prežili, a keď príde nový človek, dokážu zaprieť samých seba. Keďže sme zložení z rodičov a detí, vieme oslovovať presne tieto skupiny, ale chodia noví aj slobodní ľudia. Keď si napríklad stredný dorast pozve kamaráta, vidí, že môže priviesť aj svojich rodičov, otca, aj mladšieho brata, každý tam má svoju skupinu. Rastieme, lebo náš zbor má túžbu po nových ľuďoch, má hlad po tom, aby evanjelizoval. Mládež robí kluby Odpoj sa!, dospelí Quo vadis, LaRED, máme pravidelné teologické vzdelávanie, tábory... Sme vybudovaní ako rodina. Vieme si povedať dobré i zlé, pohádať sa, a pritom vieme, že sa už nerozídeme. Preto nám Pán Boh dovoľuje aj evanjelizovať, ukazovať Božiu lásku ostatným ľuďom...

Čo očakávaš od zboru?
Kladiem si skôr otázku, čo by chcel zbor odo mňa. Keď som hladný, opýtam sa, kto je ešte hladný, aby som sa mohol podeliť o jedlo. Z toho sa odvíja túžba ísť do služby. Očakávam, že budeme túžiť mať osobný vzťah s Kristom, že si budeme pravidelne čítať z Písma, modliť sa a postiť sa. To sú tri základné piliere osobného kontaktu s Ježišom Kristom. Aby sme sa dokázali k Nemu vrátiť a činiť pokánie.

Existuje dôvod, pre ktorý by si odišiel zo zboru?
Áno. Keby sa v ňom prestalo kázať Božie slovo.

Foto: JÁN KLESKEŇ: Modlitebný tím

Neviem, čo by sa muselo stať, aby som sa vrátil

DANIEL PODHRADSKÝ *pochádza z rodiny, ktorej korene z matkinej i otcovej strany siahajú do začiatkov prebudeneckého hnutia v prvej polovici minulého stočia v Starej Turej a v Novohrade. Vyrastal v besiedke i doraste, aktívne sa zapájal do zborového života bratislavskej mládeže. Dnes tohto mladého muža vidno v modlitebni na Cukrovej len zriedka. Porozprával sa s ním* BOHUSLAV PIATKO.

Daniel, kde si teraz? Si na odchode, odišiel si už, alebo len tak vegetuješ...?
To keby som vedel...

Takže inak. Prečo odchádzaš zo spoločenstva veriacich, v ktorom si vyrastal?
Keby som povedal, že som lenivý a nechce sa mi v nedeľu ráno vstávať, bolo by to asi hlúpe...

... predovšetkým by to bolo úplne vedľa...
Takže aj ja inak. Možno to bude znieť čudne, ale z toho spoločenstva som chytal fóbiu. Pre mňa je Cukrová, ale aj iné zbory, ktoré som navštívil, najmenej autentické miesto zo všetkých, kde sa pohybujem. Cítim sa tam najmenej slobodne. A pocit neslobody je pre mňa taký silný, že mám problém v takom prostredí fungovať prirodzeným spôsobom.

Čo je pre teba – cítiť sa slobodne?
Možno to nie je to najpresnejšie slovo. Asi takto: Keď som v spoločnosti, ktorá je určitým spôsobom homogénna, mala by dýchať človečinou. Vzájomnými vzťahmi, ktoré umožňujú človeku povedať aj to, čo sa nenosí. Napríklad svoje problémy bez odsúdenia. A to, tie slobodné vzťahy, aspoň ja to tak cítim, sa z tohto spoločenstva vytratili... Presnejšie povedané – vytratil sa záujem o človeka takého, aký naozaj je.

V kresťanskom spoločenstve?
Sme ľudia, máme svoje problémy a ja nevidím dôvod na to, aby sme sa raz za týždeň prišli niekam tvárit', že ich nemáme a pretvarovať sa, že sme v pohode. Aj vy, ktorí ste okolo mňa, ste fajn, tak sa radšej ničoho pálčivého nedotýkajme. Taká dobrá, pohodová, ale zároveň pokrytecká spoločnosť. *(Chvíľa zarazeného ticha, akoby vypovedané zostalo medzi nami visieť a nemalo pri stole miesta.)*

To do takej miery ovplyvnilo tvoj vzťah k Bohu, že si sa ho vzdal?
Celkom tak by som to nepovedal. Myslím si, že to nemá nič spoločné s mojím vzťahom k Bohu, je to o tom, že sa neviem prinútiť tam chodiť. Ale na druhej strane, asi sa to nedá celkom oddeliť. Lebo v konečnom dôsledku, keď je človek súčasťou spoločenstva rovnako zmýšľajúcich a veriacich ľudí, určite to ovplyvňuje aj vzťah k Bohu, aj istotu vo viere. Približne v období týchto mojich váhaní kazateľ zboru kládol väčší dôraz na akúsi abstraktnú spiritualitu, než na kresťanský život so všetkým, čo k tomu patrí, vrátane dodržiavania pravidiel. To mi určitým spôsobom prekážalo. Potom prišlo presadenie vážnej a spevníkovej hudby, pričom ja som sa aktivizoval vo worshipe.... Robili sme veci s nadšením a mysleli sme si, že je to sila, a zrazu sme sa dozvedeli, že je to sprofanovanie Božieho mena. Čoraz viac sa v zbore presadzovali ľudia, ktorých som si nevážil. Neboli pre mňa vzorom veriacich ľudí, ale skôr opaku. Toho, čo som už spomenul. Jednoducho sa začalo formovať spoločenstvo, do ktorého som ja nepatril, kde som si nevedel a ani nechcel nájsť miesto.

Ty si tam predsa vyrástol. Nevytvorili sa žiadne vzťahy, ktoré by zostali a možno vo chvíľach váhania ťa podržali?
Asi to neboli také silné vzťahy, ktoré by vydržali a prežili aj problémové situácie. Ja mám lepšiu skúsenosť so vzťahmi z nekresťanského prostredia. Aspoň tie, čo mám, sú rovnejšie.

Keď si sa začal vytrácať, bol za tebou niekto zo zborových kamarátov.
Nie.

A zo zboru?
Daniel Pastirčák, s ktorým sa stretávam občas doteraz, a ktorého si ako človeka nesmierne vážim. Pred nejakým časom bol za mnou aj Josef Sýkora.

Ak je to len v ľuďoch spoločenstva – Kristus je len jeden, cirkví je viac, možno ich vymeniť bez straty viery...
V lete som si na dovolenke trochu upratoval v hlave a pýtal som sa: Koľko môjho vzťahu k Bohu tvorí výchova, a koľko z toho je naozaj niečo prežité. Zistil som, že napriek silnému vplyvu toho, čo som získal výchovou, je tu aj niečo navyše. Niečo, čo by tu po takom dlhom čase mimo zboru určite nebolo, keby to nebolo prežité. To zistenie je pre mňa na jednej strane mierne znepokojujúce, a núti ma viac o veciach rozmýšľať, ale na strane druhej ma to teší. Sú ľudia, ktorí chodia do kostola celý život a pritom takýto pocit reálnosti Boha vo svojom živote nikdy nezažili. Dedičstvom som „cebečkár", čím chcem povedať, že nemám záujem ani potrebu hľadať niekde inde.

Čo by sa muselo stať, aby si sa vrátil k Bohu?
Otázka je: Čo to znamená? Čo by sa vo mne muselo zmeniť... Odpoveď: Neviem... fakt, neviem. Nemyslím si, že som od Boha odišiel úplne. Dokonca si myslím, že moja viera v neho je po všetkom prežitom čistejšia. Otázka znie, či je aj pevnejšia a hlbšia. Nedávno som sa rozprával s jedným skutočne veriacim človekom a zistil som, že naše svety, spôsob myslenia a vnímania skutočnosti sú už úplne inde. ◘

EDITU ULIČNÚ *z Levíc,*
ĽUBA UHRIŇÁKA *z Prešova*
a **JOSEFA SÝKORU**
z Bratislavy si pozval
na Skype-besedu
BOHUSLAV PIATKO,
aby sa s nimi, ako s vedúcimi
práce s mládežou v zboroch,
porozprával na tému:
Mladí v cirkvi.

Mladí v cirkvi alebo Možno Boha zatraktívniť?

(Skype-beseda)

Edita

Ľubo

Josef

Aký je duchovný život mladých ľudí z vášho pohľadu? Aký máte pocit, keď sa povie: Akí sú mladí ľudia v cirkvi?

E. Uličná: Myslím, že zmiešaný. Raz je to pocit veľmi pozitívny a na druhej strane sú tu aj obavy, lebo mladí ľudia musia robiť nesmierne vážne rozhodnutia, a keď zakopnú, alebo sa zle rozhodnú, tak ich to môže rozhádzať. A u mladých v cirkvi to platí dvojnásobne. Na jednej strane je veľa mladých s nesmierne veľkým potenciálom a Pán Boh im dal dary a poslušné srdcia a používajúc tie dary sú schopní s božím duchom robiť veľké veci. Na druhej strane sú tí, ktorí chodia do cirkvi, ale nežijú pre Boha. Čiže – na jednej strane radosť, na druhej strane smútok.

Vy máte aj takú pomôcku – Kontaktcafé.

E. Uličná: To je priestor, kde sa skôr kontaktujeme s ľuďmi z necirkevného prostredia. Keby ste tam išli teraz, tak tam nájdete viac neveriacich ako veriacich. Resty máme skôr v tom, ako využívame príležitosť, ktorú Kontakt vytvára. Naši mladí akoby sa vyhýbali tej misijnej príležitosti, ktorú Kontakt ponúka – nadviazať kontakt s mladými zo sveta. Naši si idú skôr sadnúť inde.

Ľ. Uhriňák: Nadviažem na Editu. Aj v Prešove to zažívame, že mladí stoja pred veľkými rozhodnutiami, či žiť pre Boha naozaj a vážne, alebo to nejako zmiešať zo svetom... Je to neraz veľmi ťažké. A vidím neraz, že nevedia spraviť takéto rozhodnutia. To je u nás na východe naozaj vážny problém. Možno nie pre tých, čo to myslia s Bohom úprimne, ale skôr pre tých, čo sú trochu vlažnejší. Keď vidíme, že zápasia, no sú „vedľa", snažíme sa do toho vstupovať a pomáhať im pri hľadaní cesty k Bohu. A to sa týka aj tých, ktorí prežili obrátenie a majú problémy s vytrvaním. Ukazujeme im Boha, ktorý ich neopustil aj keď oni opustili jeho.

J. Sýkora: Keď som počúval Ľuba, napadla mi taká jedna charakteristika mladých: chcú žiť autenticky. To znamená, že chcú robiť len to, čo si myslia, že je správne, čo ich baví, čo ich priťahuje, bez ohľadu na konvencie alebo tradície. Sú to ľudia, ktorým nestačí povedať, že takto sa má žiť. Musí existovať silný dôvod, aby sa mladý človek bol ochotný nadchnúť. To platí všeobecne, ale aj pre kresťanský život. Problém je v tom, že my, kresťania, neukazujeme mladým ľuďom až tak zreteľne, pre čo by mali žiť.

V zboroch vedľa seba fungujú rôznorodé skupiny mladých. Spomeňme iba dve – obrátení, teda tí, čo uverili a prijali Pána Ježiša a neobrátení. Ako to vnímate? Ako sa medzi nimi pracuje?

J. Sýkora: Úprimne povedané, pri práci to nedelím na tých, čo sú obrátení a tých druhých, pretože je podľa mňa oveľa dôležitejšie, či teraz človek verí v Boha a berie Ježiša Krista ako model pre svoj život, ako či mal niekedy nejaký zážitok alebo nie. Mnohokrát je túžba nájsť zmysel života s Bohom silnejšia u tých, čo nepochádzajú z kresťanského prostredia.

To je iný pohľad – tzv. rodoví kresťania a kresťania, ktorí sú z mimocirkevného prostredia...

J. Sýkora: Často vidíme, že tí, čo pochádzajú z vnútra cirkvi sú apatickejší voči pravde, či zvesti o Bohu, pretože to považujú za akúsi samozrejmosť. Akoby im bolo všetko jasné a nemajú o čom diskutovať, alebo to odsúdili a je im zase všetko jasné. Tí, čo prídu zo

svetského prostredia viac zápasia s nastoľovanými otázkami...

... sú to hľadači...

J. Sýkora: Myslím si, že by všetci mali byť hľadači.

E. Uličná: Často mylne usudzujeme, že všetci mladí, ktorí sa zúčastňujú na zborových mládežníckych aktivitách sú aj obrátení. Je to akési očakávanie a predpoklad väčšiny ľudí v cirkvi. Predpokladáme, že mladí sú vnútorne stotožnení s tým, že Biblia je pravda, že majú živý vzťah s Bohom, ale po nejakom čase zistíme, že to tak nie je, že ich strom nenesie žiadne duchovné ovocie. A zrazu s prekvapením zisťujeme, že chýba úplne najzákladnejší základ – živá viera v Ježiša Krista. Tí, čo majú pôvod v cirkvi dokážu neuveriteľne presvedčivo predstierať vieru, používajú všetky slová, ktoré sa majú používať, keď sa ich na niečo spýtate, odpovedia presne to, čo si myslia, že treba povedať, aby ste im dali pokoj, ale (v inom prostredí) priznajú, že nepoznajú Krista a nikdy neprežili znovuzrodenie. Spoznať toto pokrytectvo a predstieranie viery je pre nás veľký problém. V tomto smere sú neveriaci zo sveta oveľa autentickejší ako neveriaci z CB.

J. Sýkora: Len krátko na to nadviažem. My mávame občas programy, na konci ktorých majú mladí účastníci predniesť určité závery z ich štúdia Biblie. A na jednom takomto podujatí som si uvedomil, že ich odpovede boli neuveriteľne umelé. Keď som to počúval, tak som si uvedomil, že neveria tomu, čo hovoria, že sú to jednoducho naučené formulácie. Takto by niekde v škole ani neodpovedali na otázku „Čomu veria?". Predpokladám, že tam by sa za to hanbili. Ale v našom prostredí sa to počíta ako bonus. Na tento rok (školský) sme sa teda dohodli, že klišé a frázy nie sú povolené a že budeme rozoberať, čo to znamená: „som spasený" alebo „som veriaci". Teda, chceme vylúčiť „očakávaný jazyk a terminológiu".

Ľ. Uhriňák: Môžem len potvrdiť to, čo hovoríte. Aj my sme si uvedomili, že deti pochádzajúce z domáceho prostredia majú väčší problém žiť so živým Bohom, ako tí, čo prišli zo sveta. Ako keby ich poznanie problematiky a vedomosti z domu, besiedky či mládeže, brzdilo. Chýba tomu tá skutočná šťava viery. Ako keby im stačilo to, že stačí chodiť do zhromaždenia, Bibliu poznajú, vedia príbehy, vedia ako sa pred ľuďmi majú správať... čo viac treba...? Až keď príde nejaká hraničná situácia, keď sa treba rozhodnúť a ukázať „kto som", tak sa ukáže, „kto nie som". Vážne sa nad tým v zbore zamýšľame, kde sa to zobralo? Prečo práve oni, domáci, nedokážu naplno žiť s Bohom. Ako im pomôcť? Neprišli sme na nič iné, len študovať s nimi Bibliu a ísť do hĺbky. Žiadne tematické celky, ale biblické podstaty, kde sa prejavuje Boží plán.

Sú to ochotní prijať?

Ľ. Uhriňák: Myslím si, že reagujú a vidíme zmenu v ich živote. Akceptujú to a nielen to, mnohí začínajú preberať zodpovednosť za aktivity v zbore. Nechávajú sa viesť podstatou Božieho slova a vidíme, že si hľadajú a nachádzajú miesto v zbore, chcú slúžiť, čo predtým nebolo. Jednoducho sa badateľne zmenilo ich myslenie.

V tézach, ktoré som vám poslal a príprave tejto besedy bola aj táto: „Čo robíme preto, aby bol život s Kristom v našej cirkvi pre mladých príťažlivý?" Treba robiť Boha príťažlivým?

J. Sýkora: Na to neviem presne odpovedať. Môžem robiť Boha atraktívnym len do takej miery, do akej je atraktívny pre mňa. Určite sa dajú robiť programy a hľadať nové formy, a v tom my v Bratislave určite máme rezervy, ale myslím si, že mladých najviac zaujme, keď vidia, že starší ľudia berú Boha vážne, že sú ochotní vo svojom živote niečo obetovať, a že Boh je to, kvôli čomu sa oplatí žiť. A to tiež môže byť jeden z problémov: Vlažnosť mladších môže byť len odrazom vlažnosti starších. A druhé, čo treba podčiarknuť je, že jedna generácia by nemala zabúdať na generáciu nasledujúcu. Nie nadarmo stojí v Starej zmluve, že otcovia majú zdieľať svoju vieru so svojimi synmi. Keď sa preruší kontinuita živej viery, ťažko sa chýbajúci článok nahrádza.

Otcovia sú aj vzorom. Konanie starších môže priviesť mladších k Bohu, ale môže aj odpudiť. Tým sa vraciam k Editinmu pokrytectvu mladých – čo keď vidia pokrytectvo starších?

Ľ. Uhriňák: Ak môžem k tomuto... Položili sme si tieto otázky aj my: Ako zatraktívniť život s Kristom? My sme tí, ktorí im máme priniesť Krista. A keď uvidia, čo znamená skutočný život s Kristom, uvidia, že my ho žijeme, tak sa cesta zjednodušuje. Na druhej strane: Mladí sú neskutočne vnímaví a citliví a neúprimnosť zaregistrujú okamžite. A hneď to aj dajú najavo: Čo vy od nás chcete, keď vy sami tak nežijete, alebo ten či onen taký nie je a stačí mu to a stačí to aj jeho okoliu. Takže naozaj platí – ako žijeme s Kristom my, tak budú žiť aj naše deti. Nemáme nárok od nich chcieť dačo iné. To je naša zodpovednosť. Uvedomiť si, že nás mladí vidia.

E. Uličná: My tu v Leviciach máme veľmi pozitívne skúsenosti – ak to môžem tak povedať – so službou a svedectvami starších medzi mladými. Je to až neuveriteľné, ako mladí ich skúsenosti so života s Bohom radi počúvajú a prijímajú. Keby ste sa spýtali našich dorastencov, ktoré sobotné stretnutia im najviac utkveli v mysli, tak by mnohí odpovedali, že tie, na ktorých boli hosťami starší ľudia, dôchodcovia, ktorí jednoducho rozprávali svoje životné príbehy, popretkávané Božím slovom. To boli večery, ktoré hlboko oslovili našich mladých. Takže neplatí celkom to, čo sa hovorí, že mladí odpisujú starých. A vďaka Bohu za takých starších, ktorí nemávnu nad mladými rukou a radi im porozprávajú o sebe a svojom živote. Je tiež povzbudivé, že dorastenci radi vyhľadávajú mentorské vzťahy so staršími kresťanmi Ak sa mám vrátiť k tej otázke o príťažlivosti, tak ju treba rozdeliť do dvoch polôh: Či máme robiť príťažlivú cirkev, alebo Krista. A mám niekedy pocit, že množstvom akcií, ktoré robíme, viac zviditeľňujeme cirkev ako Krista. My cirkev bratská niečo robíme, my organizujeme takú besedu, taký klub, takú akciu... my máme kaviareň... Ale – či je toto naozaj robenie príťažlivým Krista... mám vážne pochybnosti. Ľudia v meste možno vedia, čo je cirkev bratská, ale nevedia, kto je Kristus. A mňa to viac trápi: Ako robiť Krista príťažlivým, a nie, ako robiť cirkev príťažlivou, hoci aj to je dôležité. V dnešnej dobe sa ľudia skôr obracajú „do cirkvi", ➤

ale nie ku Kristovi. Stávajú sa z nich akýsi priatelia, sympatizanti zboru, cirkvi, ktorí prídu v nedeľu na bohoslužby, konzumujú všetky chutné spoločenské a náboženské chody, ktoré im cirkev ponúkne, ale... stále to nie sú priatelia Krista. Pre nás by však malo byť zviditeľňovanie Krista nekompromisnou výzvou. Mali by sme hľadať spôsoby, ako to robiť najlepšie. Som presvedčená, že jediný spôsob je verne hlásať čisté evanjelium a dokazovať ho svojím životom.

J. Sýkora: Môžem len potvrdiť, že názor o tom, že mladí nechcú počúvať starších, je mýtus. To platí aj v Bratislave.

Ľ. Uhrinčák: Mohol by som vymenovať množstvo príkladov a akcií, ktoré takisto vyvracajú tento názor. Mladí neodmietajú skúsenosti starších a naopak. Je zaujímavé, že napríklad mladí sa zapojili aj do návštev starých a nevládnych a odchádzajú od nich potešení, že videli a stretli sa so životom viery. A toto sa snažíme učiť mladých – mám tým na mysli rôzne akcie, tábory, campfesty a ďalšie – nehľadajte formu, hľadajte Boha!

Prečo, podľa vášho názoru, odchádzajú mladí z cirkvi?

J. Sýkora: Jeden z dôvodov je zákonníctvo. To znamená vyžadovanie veľmi prísnych pravidiel, ktorým podľa tých, čo odchádzajú, chýba duch, nemajú zmysel alebo sú necitlivo presadzované. Celkom určite je na príčine aj pokrytectvo, o ktorom sme sa bavili. Ale poznám aj mladých ľudí, ktorí odišli z evanjelikálnych cirkví preto, lebo sme príliš moderní, vo formách príliš novátorskí. A tak odišli do tradičných cirkví s tradičnými rituálmi.

E. Uličná: Keby som sa mala na to pozrieť komplexnejšie, tak najväčší odliv mladých zo zborov je po maturite. Odídu na vysoké školy a nevracajú sa potom do zborov. Nemyslím si, že by tam bol nejaký teologický, ideologický alebo iný vedomý rozchod s cirkvou. Asi ide o niečo iné. Otvára sa im nový svet. V takom meste ako sú Levice je zbor našej veľkosti veľmi silnou a vplyvnou komunitou, v ktorej si mladý človek buduje sociálne väzby, ktoré sa odchodom do iného mesta oslabujú a nahradia novými. Človek zažíva doteraz nepoznanú voľnosť. Ak nemá dostatočne silné korene – disciplínu v pestovaní osobnej zbožnosti a napríklad aj aktívnu službu v domácom zbore, svet (kariéra, peniaze, sloboda...) si z neho veľmi rýchlo a ľahko urobí svojho otroka. Spomínam si zo svojich dorasteneckých čias, ako naši vedúci – študenti vysokých škôl – chodili každý víkend domov, len aby nestrácali kontakt so zborom a mohli slúžiť. My dnes dokonca aj v čase, keď najviac potrebujeme ochotných dobrovoľníkov na letné evanjelizácie a tábory, vidíme mnohých odchádzať na celé prázdniny do zahraničia zarábať. Obávam sa, že kompromisy v duchovnom a praktickom živote (mladého) kresťana môžu byť prvým krokom smerujúcim von z cirkvi.

Zo Slovenska prichádzajú mladí aj do Bratislavy. Objavia sa v tunajšom zbore?

J. Sýkora: K tomu poviem len toľko: Často ma bombardujú kazatelia z našich zborov s otázkou: Kam sa v Bratislave stratili ich deti. Musím priznať, že otázka je opodstatnená, a že sa to stáva napriek tomu, že sa snažíme vytvoriť prostredie, v ktorom sú prichádzajúci z iných miest vítaní a chceme, aby si tu našli svoj domov. No akosi sa nám to nedarí. Len čo sa noví študenti v Bratislave zabývajú, objavujú sa len zriedkavo. A ja naozaj neviem, prečo to tak je. ◘

To je možno téma na ďalšiu besedu. Teraz, na tomto mieste besedu prerušíme. Schválne som použil slovo prerušíme, lebo v diskusiách o mladých, ale predovšetkým s mladými chceme pokračovať.
Vaše postrehy, reakcie či námety privítame v našej e-mailovej schránke alebo na **www.mesacnikdialog.sk**

SENIORI NA ORAVE

Ťažko opísať to, čo sa dá iba zažiť. Ja som sa na takomto stretnutí mala možnosť zúčastniť už štvrtýkrát. Doteraz sa seniori stretli v Račkovej doline, dvakrát na Šírave, v Senci a teraz na Orave.

Niektorí z nás mohli nielen prvýkrát vidieť končiare Malej Fatry, ale aj vystúpiť z Vrátnej doliny na Veľký Kriváň, či na Chleb alebo Magurku.

Sme vďační Pánovi, ale aj tým, ktorí takéto podujatia organizujú, a samozrejme, aj tým, ktorí všetko finančne podporujú. Veď mnohí naši seniori v mladosti nemali také možnosti chodiť po výletoch a objavovať krásy nášho Slovenska.

Tohtoročný pobyt mal z môjho pohľadu niekoľko prívlastkov: duchovný, poznávací, rekreačný, zdravotný, rehabilitačný, vzdelávací. Ako dar od Boha sme k tomu všetkému dostali aj mimoriadne pekné počasie.

Hneď v prvú nedeľu nám poslúžili Žilinčania. Mládežníci zahrali scénku o potrebe spolužitia so starými ľuďmi kvôli ich skúsenostiam a radám do života. Kazateľ Tibor Máhrik pripomenul naše priority, čím si nechávame zotročovať naše srdcia, či sú naše poklady uložené na dobrom mieste a či sme skutočne bohatí v Bohu.

Igor André pripomenul „testament" apoštola Pavla a jeho dôležité odkazy pre nás: radujte sa, zdokonaľujte sa, napomínajte sa, rovnako zmýšľajte a nažívajte v pokoji!

Presvedčili sme sa, aký mocný je Boh, keď sme mohli vidieť novopostavenú modlitebňu v tešínskom Hrádku .

Vzácne stretnutia pri Božom slove boli aj so Stanislavom Heczkom, ktorý nám porozprával o svojej službe na Ukrajine a o tom, ako odovzdal svoju vôľu do Božích rúk a bol hotový slúžiť všade tam, kam ho Pán Boh poslal.

Karol Mika na základe svojich skúseností veriaceho lekára hovoril o zmysle života, o váhe našich slov a správania voči iným.
Od kazateľa Ľudovíta Fazekaša sme dostali biblické rady do ďalších dní: ži z prameňa, získaj si pružné ramená, dôveruj požehnaniu a nezneuži silu!

Smeli sme si vypočuť prednášky brata Miku o fytoterapiii a zdravom spôsobe života, zúčastňovať sa ranných rozcvičiek, prechádzať sa v prírode, využívať masáže, saunu a fitnescentrum v hoteli, zaplávať si v Bešeňovej, večer si posedieť pri ohni, piesňach a svedectvách..

„Pozdvihujem svoje oči k horám, odkiaľ prichádza moja pomoc." Žalm 121,1.

Mária Porubská, Bardejov

SLADKÉ DRIEMOTY

(Ag. 1, 1–4)

ĽUDOVÍT FAZEKAŠ

JURAJ HOVORKA: Lótova žena, bronz, 1998

Dejinné pozadie: *Kráľ Kýros dovolil Židom vrátiť sa z babylonského zajatia domov a znova postaviť zborený chrám (r. 539 pr. Kr.). Ich nepriatelia im však stavbu prekazili, kým nenastúpil kráľ Dárius (r. 522 pr. Kr.), ktorý bol Židom priaznivo naklonený. Lenže Židia sa nemali veľmi k práci. Preto im Pán poslal proroka Aggea. Vo svojej zvesti prorok otvoril problém, ktorý sa týkal ich, aj nás: začiatok a pokračovanie duchovného života.*

Neprišiel čas (v. 1-2)

Treba vedieť, že chrám vtedy mal iné postavenie ako dnes. My sa môžeme zhromaždiť kdekoľvek, ale Izrael mal v chráme akoby zhmotnenú Božiu prítomnosť, lebo tam ju videl a hmatal. Budovať chrám znamenalo postarať sa o prebývanie Boha medzi nimi. O to sa Izrael začal usilovať, ale potom prestal. Dobrou výhovorkou mu boli okolití nepriatelia. Pritom ale nepochopil, že politický odpor môže viesť k požehnaniu (ako prenasledovanie viedlo k misii učeníkov v Sk 8,4). Dokonca nový kráľ Dárius bol Židom naklonený, takže už niekoľko rokov mohli pokračovať v stavbe. Ale oni sa pomodlili aj doma a o tú plnú Božiu prítomnosť sa neveľmi starali. Mysleli si, že môžu Boha zanedbať, a to s jeho dovolením!

„Neprišiel čas stavať chrám" (v.2)! Život bez pokračovania – to je problém aj našich spoločenstiev. Prišli sme na scénu vtedy, keď cirkev chcela vychovávať to, čo sa vôbec nenarodilo. My sme začali zdôrazňovať, že u človeka musí prísť k znovuzrodeniu, aby sa mohol nazývať kresťanom. Tak sa rodili „nové stvorenia"! Lenže po čase to prestalo pokračovať. Oheň nevyhasol, ale ani neblčí, len tlie. Auto nám „svieti, trúbi, brzdí, len nejde. Nemá benzín!" Vlastne ani nás to tak veľmi netrápi. Do zhromaždenia chodíme, veriaci sme a „istotu spasenia" máme, takže „nie je čas" a nemusíme sa starať o pokračovanie Božej prítomnosti! Zabudli sme, že po zasadení musí nastať postupný rast, lebo čo nerastie, to schne a hynie!

Čas pre obkladané domy (v. 3-4)

Dom Hospodinov sa údajne nemohol stavať, tak to Židia využili na stavbu vlastných domov. A akých! Obkladaných! Cédrovým drevom! Takáto výzdoba patrila chrámu (1Kr 6, 9) a nebola vhodná ani pre kráľovský dom (Jr 22, 14n). *„Také domy sú výraznou známkou nielen sebectva, ale predovšetkým nerozumného životného postoja, ktorý vidí zaistenie vlastného života vo výstavbe vlastných príbytkov a v určitej životnej úrovni, ale nestará sa o chrám, základ (Božej prítomnosti) a stredisko Božieho ľudu"* (SZPV 14). Možno tu Židov podozrievať, že cédrové drevo bolo určené pre chrám, ale oni ho použili pre vlastné domy a ich okrasu! Česť patriacu Bohu použili na vlastný prospech a blaženosť! Napodiv, netreba tu veľa meniť, aby sme boli oboma nohami v našich časoch. Začali sme žiť v kultúre, ktorá nám dovoľuje plne využiť hospodársky trh. Niektorí ľudia si aj dnes môžu dovoliť stavať „obkladané domy". Ale aj tí, čo si to nemôžu dovoliť, nemajú väčší záujem o Boží dom a teda o Božiu prítomnosť. Pritom sa tento životný štýl prenáša aj do cirkvi! Rozumejme dobre: naši praprastarí rodičia možno bývali v hlinených domoch a my sa k takému bývaniu nemôžeme vracať. Ale dajme pozor! Generácia Kristíny Royovej vykonala to, čo my môžeme len obdivovať a závidieť, hoci nežila v „obkladaných domoch"! Tajomstvo toho?: *„Mali totiž Boha prítomného – Habebant enim Deum praesentem"*! (J.A. Bengel).

Prebudenie

Zobudiť sa – to je dnes príkaz doby. Driemota nás zvádza nielen k nemravnosti, ale aj k napohľad nevinnému spánku, lebo v ňom sme obeťou Satana. *„Buďte triezvi a ostražití. Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral"* (1Pt 5,8)! Ešte dobre, keď nám jeho rev prekazí driemoty možno nejakou chorobou, sklamaním alebo krivdou! Kiež by nás to priviedlo k prebudeniu! ◘

JOZEF ONDREJ MARKUŠ

20. 7. 1901–11. 9. 1993

Pripravil: syn ŠTEFAN

Curriculum Vitae

Rodina

Narodil sa ako druhé dieťa rodičov Jozefa a Zuzany (rodenej Pápayovej) na Vrbovských salašoch (Nyiregyháza). Mal troch bratov: Ondreja (1898–1985), Štefana (1906–1946) a Michala (1912–2004).

Štúdiá

1907–1911: Ľudová škola na Cigánskych salašoch
1911–1913: Meštianska škola v Nyiregyháze
1920–1921: Evanjelické gymnázium v Šoproni
1921–1925: Teologická a misijná škola vo Frankfurte n. Mohanom.

Kazateľská a literárna činnosť J. O. Markuša

1925–1929: Kazateľom v nemeckom zbore metodistickej cirkvi v Györkönyi (Zadunajsko, župa Tolna). Božím slovom slúžil v jazyku nemeckom. Oženil sa s Elenou Ištvánovou (1925). V Györkönyi sa narodili deti Zlatica (1926–1982), Elena (1927) a Zoltán (1929).

1929–1946: Kazateľom zboru metodistickej cirkvi v Nyiregyháze, kde Božím slovom slúžil po maďarsky a slovensky. Pri príležitosti 25. výročia založenia zboru (1935) vydal svoju literárnu prvotinu s názvom *Isten műve napjainkban* (Božie dielo v našich časoch). V Nyiregyháze sa narodili ďalšie deti: Perla (1934) a Štefan (1936). Manželka Elena zomiera v r. 1937. J. O. Markuš sa druhýkrát oženil s Alžbetou Niedanovou (1939). Z tohto manželstva sa narodili dve deti: Alžbeta (1942–1944) a Jozef (1944).

V r. 1947 sa rodina, ako aj väčšia časť nyiregyházskeho zboru, presťahovala do obnovenej Československej republiky. Usadili sa v Leviciach.

1947–1948: Kazateľom levického zboru, ktoré sa spojilo s duchovnou prácou Modrého kríža na Slovensku.

Po politickom prevrate v Československu (1948), misijný spolok Modrý kríž bol zrušený a zbor sa pripojil k Jednote Českobratskej.

1948–1962: Správcom a kazateľom zboru Jednoty českobratskej (v r. 1968 premenovanej na cirkev bratskú) v Leviciach.

V r. 1962 mu komunistický režim zakázal kazateľské povolanie a odišiel do núteného dôchodku.

1968–1969: Kazateľom nemeckého metodistického zboru vo Philadelphii (USA), kde vydal svoje prvé teologické pojednanie – *Prorok Jonáš*.

Až do smrti pracoval a tvoril v Leviciach, kde je aj pochovaný.

Platia o ňom slová, ktoré sám napísal: *„...ľudia, čo sa naučili po celý život stáť pred tvárou svojho Boha, sú aj po smrti požehnaním. Ich život nekončí tmavým hrobom, i potom prinášajú ovocie"* (Prorok Elizeus, str. 150).

PERSONÁLNA BIBLIOGRAFIA JOZEFA ONDREJA MARKUŠA

1. Knižné publikácie:

Isten műve napjainkban, Nyiregyháza, 1935
Prorok Jonáš, Chicago, 1971
Prorok Elizeus, Chicago, 1971
Prorok Eliáš, NSR, 1972
Život patriarchu Jozefa, NSR, 1972
Prophet Jonah, Medford, 1975
Biblické ženy, NSR, 1988
Abrahám, Cirkevné vydavateľstvo Bratislava, 1989
Izák a Jakob, Cirkevné vydavateľstvo Bratislava, 1990
Jozef a Samson, Vydavateľstvo Nádej, 1992
Desatoro, Matica slovenská, 1994
Kráľ Dávid, Matica slovenská, 1996
Prorok Eliáš a Ján Krstiteľ, Matica slovenská, 1996
O ňom a o nás, Matica slovenská, 2000
Prorok Daniel, Matica slovenská, 2001
Počiatky, Prvé kapitoly Biblie, vesmíru, Zeme a ľudského života, Matica slovenská, 2006
Mojžiš (v rukopise)

2. State o diele a živote J. O. Markuša

J. Katuščák (editor), *Naše korene*, Nádej Bratislava, 1994
O. Prištiak, *Z pokolenia na pokolenie*, ECM Bratislava, 1995
J. Henžel (editor), *Tak a nie inak! Zborník k 100. výročiu narodenia J. O. Markuša*, CB Levice, 2001
Ľ. Fazekaš, *Štafeta viery. Život kresťanských služobníkov*, TRIAN Banská Bystrica, 2002

Povedali o Jozefovi Ondrejovi Markušovi

VÝPOVEĎ NEZNÁMEJ ŽENY: Je neskorá mrazivá noc. Vraciame sa autom z kresťanského stretnutia zo Serede. Vonku na ceste stojí stopárka do Zlatých Moraviec. Zastavujeme a ponúkame jej miesto v aute. Bola vďačná za trochu tepla a mala pocit, že nás musí „zabávať". Rozhovorila sa o tom, že je nezamestnaná, má chronickú chorobu, kvôli ktorej si nemôže nájsť prácu. Hovorili sme jej, že tam, kde zlyháva medicína, Pán Boh môže uzdraviť.

„Musím napísať kňazovi. Viete, som katolíčka, a on sa môže za mňa modliť na diaľku", odvetila. Prikývli sme a začudovali sa, aká je pohotová. Hneď sa ma opýtala: „A vy čo robíte?" „Som kazateľ cirkvi bratskej", odvetil som. „Cirkvi bratskej?" zopakovala. „A Svedkov Jehovových poznáte?" Odpovedal som, že viem, kto sú. „Ja som čítala od pána Markuša ešte na stroji naklepané knihy Biblické ženy, Samson a čosi o Jákobovi. Vďaka tým knihám som získala taký prehľad o Starom zákone, že títo Jehovisti zmĺkli a počúvali ma, čo som im z kníh pána Markuša rozprávala".

Myslím si, že väčšie vyznamenanie sa autorovi ani nemohlo dostať. Cudzia, neznáma žena, ktorá vie, ako sa dostala k týmto spisom, si po mnohých rokoch spomenie na meno autora a vydá také svedectvo! Nakoniec sa pýtala, či vyšli aj nejaké Novozmluvné biblické knihy. Povedal som, že nie, ale snáď existuje rukopis.

„Aká škoda", povedala... Týmto sme sa rozlúčili.

Rozhovor si zapamätal:
Gabriel Gajdoš

Ľudovít Fazekaš *(bývalý správca zboru CB v Benátkach nad Jizerou a v Leviciach, učiteľ na KETM, UMB Banská Bystrica):*

„Jozef Ondrej Markuš bol kazateľom, ktorý rozhodujúcim spôsobom ovplyvnil duchovné dianie u nás po druhej svetovej vojne...bol medzi nami obrom, ktorému vďačíme aj osobne aj ako spoločenstvo takpovediac za svoju duchovnú existenciu. Bol nástrojom, ktorým nás Pán vychovával, aby sme pochopili, čo to vôbec kresťanstvo je: že sa to nevyčerpáva vo vonkajších formách, ale že je to nasledovanie Baránka a služba druhým ľuďom". *(In: Ľ. Fazekaš, Štafeta viery, Život kresťanských služobníkov, Vydavateľstvo TRIAN, Banská Bystrica, 2002).*

Štefan Hanakovič *(bývalý riditeľ Spolku sv. Vojtecha a redaktor publikovaných textov J. O. Markuša):*

„Jozef Ondrej Markuš denne prežíval svoju osobnú skúsenosť s Bohom a pretavoval ju do modlitby. Som presvedčený, že práve toto ho primälo k tomu, aby jednotlivé texty nielen vysvetľoval, ale aj doplňoval onou skúsenosťou s Bohom, aby ich aktualizoval svojím životom a so životom ďalších ľudí, aby opisovaním životov biblických osôb formoval životy súčasníkov. Z chudobného textu Biblie dokázal vytvotiť pestrý, takmer románový príbeh, ktorý zaujal aj toho, kto Bibliu takmer nepozná. Ba núti ho pozornejšie sa do nej začítať".

Ondrej Lupták *(bývalý tajomník Rady CB a spoluzakladateľ KETM na UMB v Banskej Bystrici, po prvom stretnutí s J. O. Markušom, keď sa rozhodoval o presídlení z Maďarska na Slovensko):*

„Brat kazateľ Markuš po prvom prieskume na Slovensku odchádzal domov do Nyiregyházy s dvojakými dojmami.

(1) Heslo *Mať nás volá* ho volalo aj k horlivej mládeži v Modrom kríži na Slovensku, a

(2) trápilo ho rozdvojené bratstvo Modrého kríža s hasnúcim zápalom misie.

V takomto rozpoložení, ešte na slovenskej zemi, zašiel na pole, kľakol si a modlil sa: *Ó, Bože Abrahámov, Izákov, Jákobov a môj, pomôž mi. Ty vieš, že idem za svojimi bratmi do Nyiregyházy. Mám priniesť svetlo, ktoré som dostal od Teba. Moje srdce sa rozohrialo nad mladou generáciou v Bratislave. Smútim, že oheň prebudenia Modrého kríža u staršej generácie uhasína. Videl som aj to, že mladá generácia túži po nás, po zvestovanom Božom slove. Doľahla na mňa ťarcha zodpovednosti. Nechcem sa jej zbaviť, ale počuť Tvoj hlas, Tvoju vôľu, lebo to bude pre nás istota. Nechcem, aby nás v tomto cieli mýlili naše krásne polia, záhrady, domy, modlitebňa, lebo ide o viac. Ide o mladú generáciu, ide o pokračovanie veľkej duchovnej práce sestier Royových, ktoré priniesli požehnanie a nový zapálený život aj do Nyiregyházy a na naše salaše. Poznal som, že sme jedna duchovná rodina, že sme jedno. Som ako Jákob pri potoku Jabok. Volám v úzkosti. Môj Bože, neopustím Ťa, kým mi neodpovieš na moje volanie, akú zvesť mám priniesť svojim bratom do Nyiregyházy. A stalo sa.* Brat kazateľ Markuš osamotene na poli so svojím slávnym Bohom v tomto modlitebnom zápase prijal odpoveď. *Choď do Nyiregyházy a povedz svojim bratom, sestrám, svojmu zboru, že Hospodin pôjde s nami a požehná nás na Slovensku.*

Ťarcha slabého človeka sa preniesla na silného Boha".

Ondrej Prištiak *(kazateľ Zboru CB v Leviciach v r. 1962–1988):*

„J. O. Markušovi štátne orgány v r. 1962 odňali súhlas k vykonávaniu kazateľskej činnosti. J. O. Markuš aj ako dôchodca zostal mužom činu a neúnavnej práce. Začal literárne spracovávať a pripravovať svoje výklady biblických postáv a iných tém na knižné vydanie. Túto svoju spisovateľskú prácu konal so zanietením až do odchodu k Pánovi. Časom sa zmieril so svojím položením, ba spoznal v tom Božie vedenie. Pri jednom stretnutí s bývalým cirkevným tajomníkom sa mu dokonca poďakoval, že nechtiac urobil mu dobre, keď ho dali do dôchodku". (In.: Ondrej Prištiak, *Z pokolenia na pokolenie*, Levice, 1995)

Ján Henžel *(predseda Rady CB v SR):*

„Tak, a nie inak!" Túto frázu opakoval Jozef Ondrej Markuš s obľubou najmä vo svojich kázňach tak často a rezolútne, že ho charakterizuje v našej mysli ešte aj dnes. Prečo nie aj inak? Veď Písmo hovorí o Božom konaní veľmi dávno, keď svet a človek v ňom vyzeral a správal sa celkom inak. Veď v kostole sa určite máme správať tak, ➤

ako hovorí Písmo, ale doma, v škole, v úrade, na trhu, či v parlamente sa predsa musíme správať inak. J. O. Markuš nám však odkazuje a zo stránok svojich kníh ešte stále volá: Tak a nie inak!"

Gabriel Gajdoš *(misionár CB na stanici Žiar n. Hronom):*

„O svätých sa hovorí, že prinášajú ovocie počas života aj po smrti. Jozef Ondrej Markuš na sklonku svojho života dal cirkvi peniaze, za ktoré kúpila v Banskej Bystrici dom. Vraj aby tento dom slúžil cirkvi a iným potrebným ľuďom. Vďaka tomuto ochotnému darcovi slúži dodnes. Z výnosov za jeho prenájom zbor sponzoruje aj misijnú prácu v Žiari nad Hronom. Bez tejto pomoci by sme to pri našom nízkom počte členov neboli schopní utiahnuť. Toto požehnanie si živo uvedomujem vždy, keď prídu peniaze. Prial by som si, aby sme všetci boli takí užitoční ako náš drahý zosnulý brat Jozef Ondrej Markuš. A to nielen teraz, ale aj keď tu nebudeme".

Štefan Markuš *(syn J. O. Markuša, tajomník Rady CB):*

„Náš otec sa podpisoval ako Jozef O. Markuš. Jeho „ovečky" ho nazývali *Józska bácsi*. V občianskom preukaze však mal len jedno krstné meno – Ondrej. Jeho hornosečanského staršieho brata sme volali *Andri bácsi*. Tomu do občianskeho preukazu zapísali krstné meno – Jozef. Bol prvorodeným synom v rodine Markušovcov a podľa tradície zdedil meno po otcovi. Záhadou je zámena mien. Ako mohli mať dvaja bratia rovnaké krstné mená? Kto si koho meno privlastnil? Žeby sa bol uplatnil biblický princíp „uchvacovania prvorodenstva?" V starom režime sme často vyplňovali dotazníky a krstné meno nášho otca sme vpisovali ako Jozef, neuvedomujúc si, že úrady zavádzame. U Markušovcov bolo viac záhad. ◘

List J. O. Markuša adresovaný br. Chalúpkovi z r. 1924 (prvá a posledná strana). Zaujímavá je jeho znalosť slovenčiny, ako aj pekné písmo.

POMYSELNÝ ROZHOVOR S J. O. MARKUŠOM (autorom knihy *Prorok Jonáš*)

Aká je to vlastne kniha a jej miesto v Starej zmluve? Je to prorocká alebo vyučujúca kniha?

Markuš: Pravda, prorockých výpovedí je tam málo. Má vlastne len jednu prorockú vetu: Ešte 40 dní a Ninive bude podvrátené! Mala by sa vraj zaradiť medzi vyučujúce knihy. Nech je to akokoľvek, sme pevne presvedčení o tom, že Svätý Duch sa nepomýlil, keď ju zaradil medzi prorocké knihy.

Kto ju vlastne napísal, bol to skutočne Jonáš?

Markuš: Táto kniha netvrdí, že by ju bol Jonáš napísal. Napísať ju mohol len on sám alebo niekto, kto tieto udalosti počul rozprávať. Jedno je isté, že to musela byť múdra hlava, prejavujú sa tu nadpriemerné spisovateľské vlohy, ba viac je to kniha zdravého pokánia, kniha kapitulácie človeka pred veľkosťou svätého Boha.

Nie je to iba bájka alebo vymyslený príbeh, veď tri dni vo veľrybe ...?

Markuš: Pre nás, ktorí veríme v Ježiša Krista je táto otázka vyriešená. Pán považoval Jonáša za historickú osobnosť. Predvídal jeho pochovanie v bruchu veľryby, ako aj svoje pochovanie do matky zeme. Hovorí nám, že mužovia Ninive povstanú na súde a odsúdia toto neveriace pokolenie, lebo oni činili pokánie na kázeň Jonášovu a hľa, je to viac ako Jonáš. Pánove slová úplne stačia. Tu nejde o podobenstvo, ale o historickú skúsenosť.

Máte dve mená a u nás to zvykom nie je, v Maďarsku áno?

Markuš: S mojimi menami sa spája príhoda. Rodičia ma pomenovali podľa otca Jozefa a mne sa toto meno páčilo. Ale v 16. roku môjho života sa zistilo, že štátna matrika si meno zmýlila a môjho mena ma chceli zbaviť. No ani ja, ani moja matka sme to nedovolili. Matrikár si pomohol tak, že mi pripísal aj druhé meno a tak som bol Jozefom aj Ondrejom.

***(Za rozhovor, ktorý sa nikdy neuskutočnil, ďakuje* Gabriel Gajdoš)**

Čierny bicykel

ŠTEFAN MARKUŠ

Vyhľadali sme sedliacku usadlosť starých rodičov na Vrbovských salašoch (Verbőczy bokor) pri Nyiregyháze (Župa Szabolcs). Rodný dom môjho otca. Typická „tanya" tamojších tirpákov. Našli sme ošarpaný a zanedbaný sedliacky dvor. Nový majiteľ od dôb presídlenia dom neudržiaval. Stavby postavené z váľkov silne poznačil zub času. Bánszky János – predseda Slovenskej samosprávy v Nyiregyháze – sa okúňal. Nezdalo sa mu, že si želáme navštíviť aj otcove rodisko. Jeho zdráhanie sme pochopil na mieste. Rodný dom otca som si zapamätal ako prekvitajúci salaš v opatere strýčka, *Andri báčiho*. Steny obielené bielym vápnom. Dvor zametený a zatrávnený. V starorodičovskom dome s priľahlou záhradou rástla fazuľa, kvitol mak. Na drevenom plote sa vysúšali nádoby od posledného dojenia. V maštali, kone, kravy, pri plote chlievy na prasatá. V zadnom dvore upravené stohy vymlátenej slamy. Na dvore gagotali husi, trávu spásali morky i kačice. Roľnícka idyla spred 60 rokov. Už dávno tomu nie je tak. Videli sme hrozný úpadok. Všade špina, rozhádzané nástroje, maštaľ napratana nepotrebným haraburdím. Kedysi prekvitajúca usadlosť, dnes svedčí o narastajúcom chaose, ktorý pričinením aj človeka urýchľuje zánik.

Komunisti Vrbovské salaše prekrstili na Táncsicsbokor a prestali tam voziť turistov. Na okolitých samotách, ako Rókabokor, Vajdabokor či Vargabokor, návštevník dodnes nachádza výnimočnú etnografickú zvláštnosť, ktorú pomenovali „bokortanya" (skupinový salaš) a založili ich slovenskí usadlíci na počiatku 18. storočia. Ešte začujete ŕečitú slovenčinu – tirpáčtinu. Deti z dvojjazyčnej základnej školy z Vajdabokoru na vašu počesť zaspievajú slovenskú pieseň. Markušovskú kúriu na Vrbovských salašoch však berie skaza. Náš starký by sa určite rozplakal. Slávna „tanya", kde všeličo krásne začalo, má smutný koniec. Teta Ilona Tomašovská, niekdajšia suseda Markušovcov, pribehla a so slzami v očiach sa nám vrhla okolo krku. *„Hát, ez Markuš Pišta!* – Aha, však to je ..." Akoby chcela objať zašlú minulosť. Pocit, že človeka niekto pozná aj po pol storočí dojme k slzám. Nostalgickým výkrikom: *„Hát...načo ste stadeto tašli?"*, akoby chcela úpadok Vrbovských salašov ospravedlniť.

Náš starký chodil do základnej školy v rodisku našej mamy. Salaš dodnes existuje a nezmenene sa volá Cigánybokor (Cigánske salaše). Ženičky nám poznášali, čo v zhone doma našli. Koláče, varenú kukuricu, melóny – červené aj žlté, slivky a iné dobroty. Do svojho malého domu nás pozvala telesne postihnutá žena. Po Vrbovských salašoch, jej dom nás príjemne prekvapil. Poriadok, vápnom vymaľované steny. Zaznela „tirpácka" slovenčina. Zaujímavý jav. Na salaši, kde vo väčšine žili cigáni (preto Cigánybokor), tirpáci dodnes úspešne čelia chaosu. Len otcova škola zanikla. Tá už neexistuje, lebo zo salaša sa mladé rodiny sťahujú do mesta. Dožívajúci však držia poriadok.

S menom nášho otca je dodnes trvalo spojená modlitebňa metodistov – *Kápolna* (Kaplna) – v centre Nyiregyházy. Kaplnu, ktorú začal stavať Jozef Roháček oproti Mestskému divadlu, takisto prekonala zmeny. Komunistom sa znepáčil názov ulice, na ktorej modlitebňa stojí. Triedu nazvanú po grófovi Dessewffym, premenovali na Bessenyei tér (Bessenyi György, ľavicovo orientovaný dramatik 19. st.). Modlitebňa už nepatrí metodistom, ale inej cirkvi. Atomizácia evanjelikálnych cirkví poznačila aj nyiregyházskych metodistov. Divadlo oproti *Kápolne* však je naďalej orientačným bodom pre nájdenie oboch produktov zmeny – kostola aj divadla. Apropo, divadlo oproti kostolu. Ako deti sme nesmeli prekročiť ulicu cez park – smerom k divadlu. Vraj sú tam vyložené nepekné obrázky herečiek, na ktoré sa deti veriacich rodičov nemajú čo pozerať. Dnes sa oddelení metodisti presťahovali a sídlia v tesnejšej blízkosti reprezentanta „sveta". Je vari tento pohyb symbolickým vyjadrením reality moderného storočia? Kaplnu a prebudených kresťanov, ktorí ju v minulosti navštevovali, nemožno opomenúť pri spomienke 15. výročia úmrtia nášho starkého. Bol bytostne s nimi spojený. Na otca v Nyiregyháze si ešte mnohí pamätajú. Spomínali nám ho ako kňaza na čiernom bicykli. Bicykel a na ňom čierna kožená aktovka – to bol vskutku charakteristický symbol tirpáckeho kazateľa v Nyiregyháze. Po nedeliach zvestoval evanjelium maďarsky a slovensky v *Kápolne*. V priebehu týždňa obchádzal salaše na bicykli. Evanjelium prinášal po zaprášených, agátmi lemovaných cestách. Oddanosťou a vytrvalosťou volal jednoduchých roľníkov na cestu záchrany. Zvestoval možnosť úniku od života zloby, úžery, závisti, viazanosti k majetku a od pálenky.

A ešte jedna reminiscencia z rodiska nášho otca je pozoruhodná. Jeho pýchou bol starostlivo pestovaný ovocný sad na okraji mesta. Orientačným bodom boli dva domy v ohradenej záhrade. Jeden patril nám, druhý strýkovi – *Pišta báčimu*. Pamätal som si z detstva cestu do sadu, lebo neraz som po nej peši prešiel. Po prechode železničných koľají na Kállóiho ceste, asi po 500 metroch bola krčma. Oproti nej tri veľké moruše. Pri nej bolo treba odbočiť vpravo. Po chvíli chôdze sa mali objaviť dva domy bratov Markušovcov. Nenašli sme ani krčmu, ani moruše, ani domy. Ovocné stromy vyrúbali. Niet po nich ani stopy. Otcovu pýchu – zdravé jonatánky, višne vysadené do radu povedľa plota – vzala skaza. Starký náš, dobre, že si nebol s nami na tej výzvednej ceste. Bolo by ti smutno. Najviac z toho, že to, čo si vybudoval, niekto tak znevážil.

Jedno poučenie z návštevy otcovho rodiska sa nám zakotvilo v mysli. To, čo staviame z piesku a kameňa, skôr či neskôr zanikne. Všetko raz zoberie skaza. Ale to, čo náš starký prenášal na tom čiernom bicykli, pretrváva. Takže, nechýba nám v cirkvi nejaký bicykel...? ◘

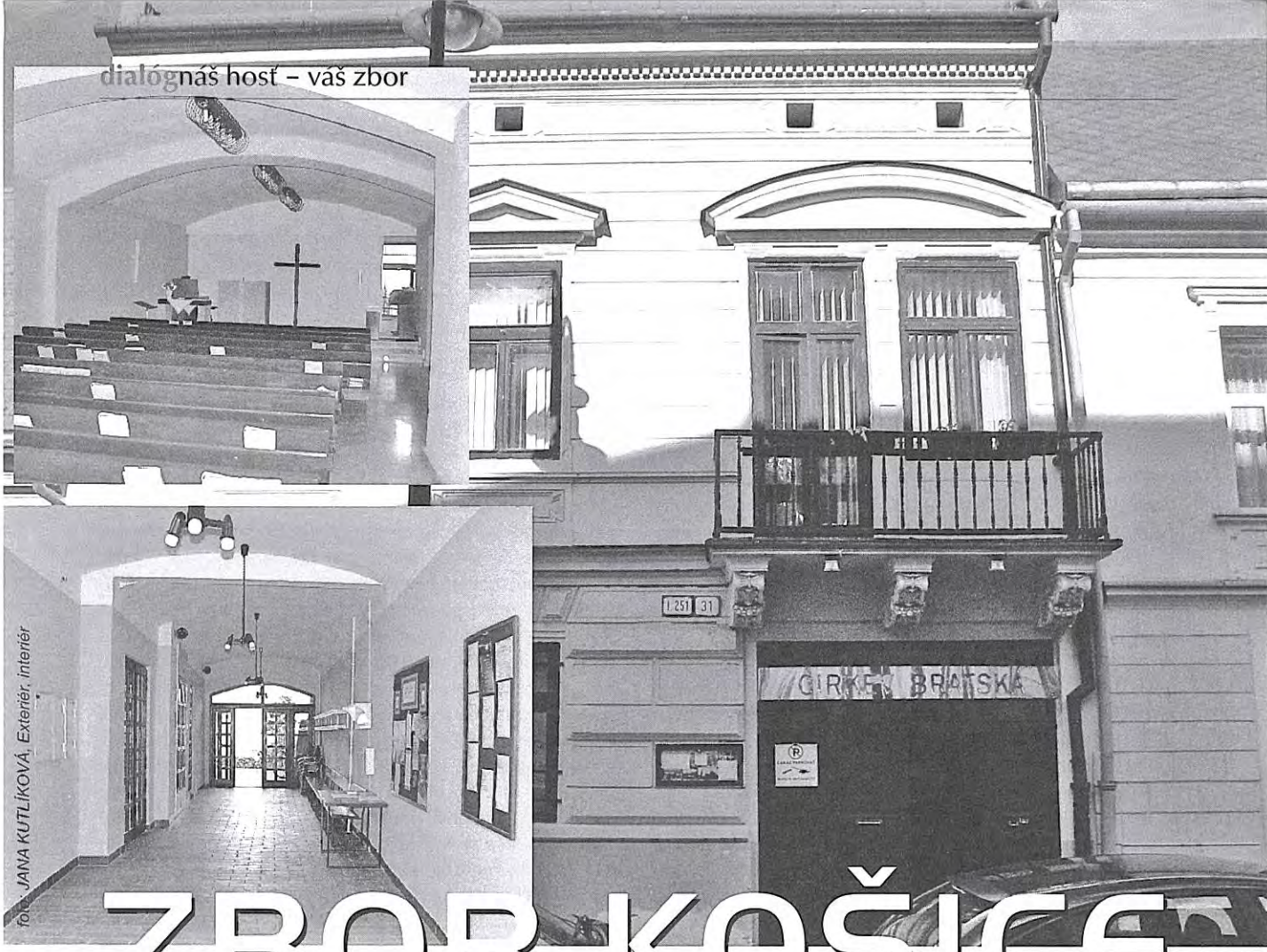

foto: JANA KUTLÍKOVÁ, Exteriér, interiér

ZBOR KOŠICE

Z MINULOSTI CEZ SÚČASNOSŤ...

Duchovné prebudenie výrazne zasiahlo okolie mesta Košice približne v roku 1921. V samotnom meste boli usadené väčšinové cirkvi. Možno to bolo aj tým, že samotné mesto sa vplyvom politických a vojnových udalostí ocitlo pod vplyvom inej krajiny – Čiech . V takomto prostredí sa mohli adaptovať iba veľké cirkvi so silným zázemím.

Po druhej svetovej vojne sa sem sťahujú niektoré rodiny patriace do prešovského zboru Jednoty českobratskej. To bolo v 60-tych a začiatkom 70-tych rokov. Bolo to obdobie veľkého hospodárskeho rozmachu mesta, preto sem prichádzajú ďalšie rodiny, nielen z východnej, ale aj zo západnej časti krajiny. Veriace rodiny či jednotlivci nachádzali svoj duchovný domov prevažne už v existujúcom zbore Bratskej jednoty baptistov.

No už začiatkom 70-tych rokov sa objavili prvé snahy o osamostatnenie práce cirkvi bratskej v Košiciach, avšak v tom čase neboli jednoznačne prijaté. Napokon však prišiel ten Boží čas, v ktorom sa ukázalo, že napriek nepriaznivým vonkajším spoločenským podmienkam sa prikročilo k cieľavedomému naplňovaniu zámeru – vzniku samostatnej duchovnej práce cirkvi bratskej v Košiciach. Výrazný ➤

podiel na tom mal predovšetkým kazateľ Miloslav Jech. Tento krok sme prijímali ako Boží pokyn vydať sa touto cestou v meste, kde cirkev bratská nemala ešte svoje miesto. V roku 1984 sme kúpili dom v historickej časti mesta. Po mnohých neľahkých zápasoch a za pomoci bratov a sestier z prešovského a bardejovského zboru sme ho zrekonštruovali a v roku 1988 bola otvorená nová modlitebňa.

Štatút samostatného zboru sme získali v roku 1992. Následne za kazateľa zboru na plný úväzok bol ustanovený kazateľ Miroslav Oravec a po ňom, od roku 1997 kazateľ Pavol Halža.

Ľudovít Straka

...DO BUDÚCNOSTI

Ďalší rast zboru je priamo závislý tak na priestorových podmienkach, ako aj na potrebnej iniciatíve strednej a mladej generácie. Stagnácia či úbytok počtu členov je zložitou celocirkevnou otázkou rastu našej menšinovej cirkvi v podmienkach pluralitnej liberálnej demokracie, či aj slobody bez zodpovednosti. Bez ohľadu na skeptické prognózy sme dostali po náročnej príprave od mesta vzácny dar – pozemok na výstavbu zborového centra na Bardejovskej ulici. Vyčistenie pozemku od skládok odpadu a divo rastúcich drevín bolo prvou previerkou našej viery. Tie ďalšie nás čakajú v najbližšej budúcnosti – oplotenie pozemku a údržba areálovej zelene. Ideový zámer výstavby je úloha nielen pre staršovstvo, ale aj pre všetkých aktívnych členov nášho zboru. Musíme si dať pozor, aby sme nepodľahli ilúzii, že príprava stavby sa zaobíde bez našich obetí. Zázrak 80-tych rokov, keď sa sústredeným úsilím cirkvi bratskej v celocirkevnom rozsahu podarilo dostať pod novú vlastnú strechu skoro všetky etablovane mestské zbory, bol dielom pôsobenia Božieho Ducha i veľkých ľudských obetí. Môj nebohý priateľ Ondrej Lupták mi o týchto stavbách so zanietením rozprával. Pamätníci dnes už mlčia. Nové generácie berú zdedené budovy ako samozrejmosť. Čím všetkým boli obdarovaní účastníci celoslovenských brigád popri únave a finančnej vyčerpanosti sa nedá pretlmočiť – to je potrebné prežiť. Príležitosť sa nám v Košiciach rysuje. Je na nás, ako ju využijeme.

Milan Motýľ

O IZOLOVANOSTI A KOMUNIKÁCII

Besedu zaznamenal BOHUSLAV PIATKO.
Foto z besedy: BOHUSLAVA HALŽOVÁ

So zvláštnym pocitom som išiel na návštevu do zboru, ktorý ako jediný v cirkvi bratskej nepodporil vznik Dialógu s tým, že počkajú, čo z toho bude. Išiel som neznámy k neznámym. Na moje prekvapenie, na stretnutie prišlo asi 12 ľudí. A nedalo sa inak, ako začať stretnutie práve touto témou.

Dialóg vznikol aj preto, lebo niektorí sme mali pocit, že cirkev sa utápa v prílišnej rozdrobenosti zborov. Keď je veľa zborov a tieto žijú, je to v poriadku, ale sila je v cirkvi, ktorú tvorí spoločenstvo zborov. Nerozumiem tomu, prečo ste zostali mimo? V zboroch, ktoré som navštívil sa tešia, že sa dačo dozvedajú o iných.

I. Žežula: Keď sa objavil Dialóg, bol som skeptický. Takých pokusov tu už bolo, a tomuto som nerozumel. Veď je tu česká Brána, kde je priestor pre slovenských autorov, málokto prispieva. A predchádzajúce pokusy nevyšli, lebo aktivita ľudí veľmi rýchlo skončila. Ja si stále myslím, že sme mali ostať pri Bráne, kde by malo byť oveľa viacej slovenských príspevkov a že chyba nie je v časopise, ale v ľuďoch.

Stále myslím na jednu vetu Rasťa Števka z Levíc na margo prvých čísel. Napísal: „Konečne mám pocit, že sme celoslovenská a nie len levická cirkev..." Vám takéto spojenie nechýba? Necítite sa izolovaní?

Ľ. Straka: Ja by som to povedal inak: Nie my sme izolovaní, skôr pociťujeme, ako keby sme boli izolovaní od iných.

Tomu nerozumiem...

Ľ. Straka: Zbory si žijú každý svojím životom. Stratilo sa vzájomné prepojenie, ako bolo v minulosti. A tak sa to nejako pouzatváralo aj v myslení ľudí – vy si žite a pracujte ako chcete, aj my si budeme. A cirkev, aspoň ja mám taký pocit, nás skôr vytesnila do izolácie... Pokiaľ ide o odmietnutie časopisu – nejde o to, že by tu neboli problémy, o ktorých by nebolo treba hovoriť, ale časopisov je toľko, že sa vynára otázka: Treba ešte ďalší? Jeden kus zbor odoberá a požičiavame si ho. Asi zmením názor – lebo ide naozaj cestou poznávania a otvára témy, o ktorých naozaj treba hovoriť... Ak Dialóg bude iniciovať opätovnú súdržnosť cirkvi, tak je možno dobre, že vznikol...

Neviem posúdiť, či a ako vás cirkev vytesnila alebo nevytesnila, skôr si myslím že aktivity zboru a ľudí sú tým, čo búrajú alebo stavajú izolačné múry...

P. Halža: Hovoriť o izolovaní nie je celkom objektívne, napokon jedno číslo sme si objednali, aby sme boli v kontakte. My sme sa vo vzťahu k Dialógu možno bránili tomu, aby sme sa nedostali do izolácie voči českým zborom. Akonáhle budeme budovať len slovenskú identitu, zameriame sa len na slovenské problémy, môže sa stratiť kontinuita s českou časťou cirkvi bratskej. Treba povedať, že Cirkev bratská na Slovensku a zvlášť na Východe bola úzko zviazaná so životom cirkvi v Čechách. Veď Prešov bol založený ako stanica pražského zboru. Takže treba nás chápať tak, že by sme radi zostali ako rodina so zbormi na Slovensku, ale zároveň chceme zostať ako rodina aj so zbormi v Čechách.

A. Žežulová: My se neizolujeme. Naopak. My tady na východě žijeme vzájemně. Bratislava sem nejezdí vůbec, ze Žiliny – byl tady bratr Máhrik, ale naši kazatelé na východě se střídají,

pokračovanie na strane 24 ➤

PAVOL HALŽA

Narodil sa 2. marca 1948 v Prešove ako najstarší z piatich synov, v rodine, ktorá vyznávala vieru v Pána Ježiša Krista. Jeho rodičia sa v roku 1949 presťahovali do Vranova nad Topľou, kde žili do roku 1992. Ešte počas štúdia na strednej škole pod vplyvom evanjelia dospel k poznaniu vlastnej hriešnosti. V pokání vyznal svoje hriechy pred Bohom a prežil vierou v Krista znovuzrodenie Začal sa naplno angažovať v živote zboru vtedajšej Jednoty českobratskej v Prešove, kde bol pokrstený a stal sa členom zboru. Po maturite sa rozhodol študovať teológiu, no vtedajší totalitný režim mu to neumožnil a tak diaľkovo vyštudoval na Elektrotechnickej fakulte Technickej univerzity v Košiciach. V roku 1977 sa oženil s Boženou Kubovskou z Lučenca. Majú 4 vlastné deti: Pavla (1978), Lýdiu (1980), Johanu (1983) a Bohuslavu (1988) a v roku 1984 im pribudlo do pestúnskej starostlivosti ďalšie dieťa, Mária (1972). Od roku 1977 bol členom staršovstva Cirkvi bratskej v Prešove, kde pôsobil ako laický kazateľ. Na jeho duchovnú orientáciu mal vplyv predovšetkým kazateľ Miloslav Jech. Staršovstvo zboru ho vyzvalo k službe v cirkvi na plný úväzok. V r. 1990 bol ordinovaný za kazateľa Zboru cirkvi bratskej v Prešove. Pôsobil aj v Rade Cirkvi bratskej na Slovensku. Po uvoľnení kazateľského miesta sa v roku 1997 stal kazateľom v Košiciach, kde pôsobí až doteraz. Od r. 2002 sa stal riaditeľom Misie na Níle na Slovensku, kde od roku 2008 pôsobí ako člen Správnej rady. Roky pravidelne navštevoval väzňov vo väznici v Šaci, posledné roky aj jej špeciálne oddelenie pre väzňov s psychickými poruchami.

Vy ste najstarší z piatich detí. Traja ste veriacimi členmi CB a ani ďalším dvom život s Bohom nie je cudzí, aj keď nie sú priamo členmi CB. Čo vás tu udržalo?

Mali sme hlboko veriacich rodičov. To je základ. A čo ma udržalo v cirkvi bratskej? Svoje rozhodnutie pre život s Ježišom som prežil v tejto cirkvi, a napriek mnohým problémom, ktoré som už ako mladý človek vnímal, je to cirkev, v ktorej sa žije vo svetle evanjelia a kde rozhodujúci je vzťah k Pánu Bohu. Zdá sa mi, že to je jedna z dominantných stránok cirkvi bratskej tak, ako som ju poznal – apeluje na to, aby Božie slovo bolo autoritou v našom živote, aby nás ono viedlo a stálo nad nami ako svetlo nad cestou.

V tomto čísle dosť hovoríme o mladých. Ako podľa vás oni zvládajú život v tejto malej cirkvi, s jej náročnými požiadavkami na život v dnešnej dobe, ktorá najrafinovanejšími metódami ponúka zdanlivo pohodlné cesty životom... Stačí im to, čo stačilo vám? Ako s nimi komunikujete?

Nemôžem inak, ako povedať, že cez všetko poznanie a vnímanie sveta, cez všetko, čo sa ponúka, musíme a musia zostať na pozícii evanjelia, ktoré je nadčasové, bez ohľadu na to v akej dobe ľudia žijú, je stále aktuálne a živé. A či vidíme s čím mladí zápasia? Je otázne, či my dokážeme klásť veci súčasného sveta do takého svetla, aby rozumeli, čo na to hovorí Písmo Zdá sa mi, že im občas veľmi nerozumieme, mení sa slovník, pojmy dostávajú iný zmysel. Máme svoje skúsenosti vo výchove detí a nie je všetko samozrejmé a možno ani také jednoduché, ako bolo, keď sme boli mladí my. Lenže z pozícií evanjelia nie je možné ustúpiť, tak ako povedal apoštol Pavol: „Kristus *ma poslal kázať evanjelium,(1K 1,17) lebo ono je mocou na spásu pre každého veriaceho...*" (R 1,16) Ostatné je otázka interpretácie, aby tento odkaz bol zrozumiteľný. Musíme však myslieť aj na to, že do interpretácie sa často primiešava mnoho iných prvkov, ktoré zahmlievajú podstatu evanjelia. Niektoré humanistické, filozofické, či psychologické tendencie, ktoré akoby človeka chránili pred priamymi výzvami evanjelia, viesť život v pokore, láske a vážnosti. Myslím si, že tam je naša rezerva – nakoľko verne zvestujeme aktuálne posolstvo evanjelia. Ja skôr vidím problém v tomto.

Iste ste už počuli obľúbený argument mladých: Nejdete s duchom doby...

Áno – ale, čo je moderné a čo je nemoderné? Pán Ježiš povedal, že to, čím máme žiť je jeho duch. Povedal aj: „... dá iného Tešiteľa, aby bol s vami až naveky – Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože ho nevidí ani nepozná".*(Jn 14,16.17)* To znamená, že cirkev vždy musí žiť iným duchom ako žije tento svet. Lebo jeho duch vytvára cestu života, cestu Božiu, ktorou ide On. Na druhej strane je duch sveta, ktorý ide svojou cestou. Písmo to jasne rozlišuje. Áno, môže mi hocikto hovoriť, že to, ako žijem, čo hovorím, nie je moderné, ale pre mňa je podstatné to, nakoľko som otvorený pre ducha Kristovho, nakoľko v tejto dobe prinášam to svetlo, ten život a tú kultúru, ktorú predkladá evanjelium. Naše poslanie nie je prispôsobovať sa kultúre danej doby, ale, a som o tom presvedčený, cirkev je povolaná prinášať novú kultúru do sveta. V tom je jej zodpovednosť. Preto je, alebo by mala byť, svetlom a soľou zeme. ◘

Preto sa navzájom prijímajte, ako vás aj Kristus prijal na Božiu slávu (R 15, 7)

Skrátená kázeň

Slovo nášho Pána je svetlom na riešenie mnohých našich bolestí v našich vzťahoch. Avšak bez základnej duchovnej skúsenosti toho, ako som prežil prijatie Kristom vo viere, neprežijeme jeho oslobodzujúci účinok na svojom živote vo vzájomných vzťahoch k druhým. Veď po prijatí túži naša duša, aby sme boli prijatí a akceptovaní. Patri to k základným potrebám nášho života. O tom nás vie dobre poučiť aj psychológia.

Vo vzájomných vzťahoch ide o vzájomné prijatie. Lenže, ako sa vlastne máme prijímať? Podľa sympatií, tradície, rovnakých názorov, či podľa nálepky? Alebo: Máme sa prijímať len ako dokonalí, moderní či konzervatívni? Mohol by som v tom pokračovať. Sám si uvedomujem, aké nebezpečné je prijímať sa na základe svojich vlastných predstáv o druhom a o tom, aký by mal byť podľa mojich očakávaní a nárokov ten druhý a podľa správania sa iných voči mne.

Ľudské prijatie poteší a povzbudí, ale často len na čas. Lebo skúsenosť potvrdzuje, že práve tí, ktorí vyjadrovali iným svoje prijatie, vedeli byť aj veľmi nečestní a zraňujúci. To sa všetko stáva, lebo v našom ľudskom prijímaní a či požadovaní o prijatie pracuje motív prijímania sa na vlastnú slávu a vlastné ocenenie našej dôležitosti a významnosti.

Slovo Božie však hovorí o prijatí tak, ako Kristus nás prijal „na oslávenie Boha". Tu si musíme uvedomiť, ako nás vlastne prijal (ak nás prijal) Kristus. Museli by sme sa ponoriť do toho pravdivého svetla o padlom ľudskom pokolení ležiacom v hriechu (R 3, 9–19). Tam strácame všetky ilúzie o sebe, keď si uvedomíme, že človek vinný pred Bohom nemá žiaden nárok na to, aby bol prijatý ním. To čo sme si zasluhovali je len odsúdenie. Práve v tom sa vynára veľkosť Božej lásky v Kristovi, ktorý zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni. V pokání sme museli volať: zmiluj sa nado mnou, Pane, lebo som nečistý človek, zapredaný hriechu! Takých nás prijal Pán Ježiš na milosť, aby nám daroval „nový život" s Ním. Toto prijatie je s *cieľom* oslávenia Boha, lebo na nás z Božej milosti sa má zjaviť Ježišov život (2 K 4,11). Teda tak sa máme prijímať navzájom – to znamená predovšetkým radostné vyznávanie, že som prijatý skrze pokánie Pánom a tak zároveň poznávať jeden pri druhom toto prijatie Ježišom na milosť, prijatie nás hriešnych ľudí. Vidieť pri bratovi a sestre to, ako je predmetom záujmu Božej lásky, že sme závislí na našom Pánovi. Nehľadáme pri druhých svoje veci, ale Kristovo dielo v Duchu Božej lásky a pravdy. Takéto prijímanie navzájom je *cestou* k osláveniu Boha. Táto schopnosť a dostatočnosť nie je z nás, ale z Ducha Božieho.

Nech je to výzvou pre nás, bratia a sestry, aby sme sa otvárali viac pôsobeniu jeho Ducha v nás, v našich zboroch, aby sme tak mohli tvoriť spoločenstvá lásky Božej na svedectvo v tomto svete, v našej spoločnosti, v rozbitých medziľudských vzťahoch na mnohých rovinách, v rodine medzi manželmi, rodičmi a deťmi, medzi súrodencami a pod. Koľkí okolo nás trpia osamelosťou, uzavretí do svojho vlastného sveta, možno s mnohými krvácajúcimi ranami. Sme tu povolaní Pánom žiť v tomto prijatí Božou láskou v našich rodinách a zboroch, ale tiež ju dosvedčovať našim blížnym tam, kde sme postavení. Nech je s nami Božia milosť. ◻

pokračovanie zo strany 21
navštěvují sbory... My vůbec nežijeme izolovaně. Vy v Bratislavě jste na nás zapomněli.

M. Liška: Bolo obdobie výstavby modlitební. Tam sme nepotrebovali žiaden časopis, lebo sme na stavbách boli v neustálom kontakte. Dialóg bol ustavičný, aj keď popri práci. Dnes je to iné. Poviem čisto svoj názor: Bratislava je ďaleko, tak ako historicky vždy bola. Už sa to aj spomenulo, málokto sa tu ukáže. To možno vyvoláva pocit, že sa izolujeme. Ja to vidím tak, že nie je dostatočná informovanosť. Či už zo strany Bratislavy o nás, ale treba pripustiť aj to, že aj náš záujem o iných je menší. Jednoducho – žijeme sami, lebo nie sme informovaní o druhých.

Obdobie výstavby sa skočilo, doslovne i obrazne, teraz sme v období udržania duchovného života. Dnes treba stavať súdržnosť, myslím tú ľudskú, medzizborovú na inom. Samozrejme, sme spojení duchovne a vierou, ale sila je v spoločenstve...

M. Motýľ: Som architekt, tak sa na to pozriem trochu svojimi očami. Budovať sa dá s perspektívou aj bez nej. Ak je budovanie len pre momentálne potreby, tak perspektíva rastu nie je. **Budovať treba vždy a všade s perspektívou rastu**. Lebo čo nerastie, zákonite odumiera. To platí aj o cirkvi bratskej. Akoby sme tento „status quo", že už sme vybudovaní, prijali. Nerastieme, udržiavame stav. V Košiciach je veľa špecifických abnormalít, ktoré politické, štátne ale ani cirkevné centrály nechcú vidieť, lebo majú svojich problémov dosť. Preto nám historicky bola a je bližšia Praha ako Bratislava. Na to, aby sme mohli prežiť, museli sme odjakživa byť iní, ako si predstavovali centrály. Za seba konštatujem, že bolo veľkou chybou, keď sa právna subjektivita rozdelila medzi zbory – nech sa stará každý o svoje. Stratil sa spoločný menovateľ, ale aj spoločná strategická línia, ktorá by mala reflektovať to, čo doba prináša. A cirkev mlčí. No mala by byť svetlom, mala by byť kritikom toho, čo doba priniesla a ukazovať svoje cesty. Ak túto funkciu cirkev nechce plniť, lebo je to riskantná funkcia, tak cirkev prestáva byť soľou...

Máte na mysli aj cirkev bratskú?

M. Motýľ: Áno, aj tú. Lebo mlčí. Mlčať o veciach, ktoré nás trápia, sa nepatrí. Treba si uvedomiť, že byť členom cirkvi je strašne záväzné a nemôžeme byť izolovaní od spoločenských problémov. Týka sa nás všetko a musíme reagovať na všetko. Keď veriaci nebudú svedomím doby, kto iný bude?!

A ešte k nášmu zboru. – V tejto modlitebni síce chodíme po mramore, lebo bol vtedy lacný a dosažiteľný, ale vlastne nemáme kde pracovať. Je tu jeden priestor – niet kde robiť kluby, stretnutia a podobne. Potrebujeme nevyhnutne nové priestory. My Bratislave fandíme, ale ten vzťah musí byť obojstranný.

J. Vaščák: Ešte k časopisu. Po prvé: Produkovať dnes časopisy či iné publikácie, nie je až taký problém. Problém je, čo sa v nich píše. Chápem opatrnosť kazateľa aj iných, že skôr ako začnú dačo propagovať, treba vedieť o čo ide, aký duch je v tom časopise, akí ľudia za ním sú a aké sú skutočné ciele toho časopisu. To neviem, či sa stalo.
Po druhé: Pri dnešnom pretlaku časopisov je problém si vybrať. Ja nie som ochotný si objednávať viac ako jeden. Dnešný človek žije internetom. Tam si to väčšina ľudí dokáže prečítať a využiť. Len málo ľudí si objedná tlačenú podobu. Taký je dnešný trend.

(**pozn. autora**: *Na tomto mieste som obšírne vysvetlil svoje vlaňajšie diskusné a náborové cesty po všetkých slovenských zboroch CB, polročné fungovanie prípravnej skupiny, letákovú prípravu, prípravu cez nulté číslo. Stretnutie sa neuskutočnilo len v Košiciach, kde sme však poslali aj letáky aj nulté číslo. A na opätovnú ponuku na stretnutie som dostal odpoveď, že Košičania sa zatiaľ nepripoja a počkajú, čo z toho bude.*)

J. Vaščák: (pokračovanie)
Na Slovensku sú problémy. A sú problémy aj vo vzťahu Východ – Bratislava. Treba povedať, že vo všeobecnosti je tu obrovská averzia voči Bratislave a sklamanie z bratislavskej centrály. Jednoducho – čo príde z Bratislavy, a často sa človek nad tým ani nezamyslí, už pri pohľade na „razítko" Bratislava, stúpa adrenalín. To je fakt, ktorý jednoducho raz treba povedať nahlas.

J. Kutlíková: To čo sa tu hovorí, ma trochu zaskočilo: Bratislava vs. Košice. Ja sa musím zastať Bratislavy, aspoň na tej mládežníckej úrovni. Ja musím povedať, že Bratislava je veľmi aktívna, tamojší mladí sú nesmierne ochotní, delia sa s nami o svoje skúsenosti i problémy, zaujímajú sa o naše problémy, vôbec sa od nás nedištancujú, ale hľadajú cesty k nám. Chodia s nami na Ukrajinu a spoločne robíme mnoho ďalších aktivít. Takže ja za mladých nemôžem ani hovoriť o nejakej izolovanosti či rozporoch.

Vzhľadom na to, že vzťahom Bratislava vs. Slovensko sa budeme venovať v novembrovom čísle Dialógu, túto tému nateraz končíme. A hoci v besede odznelo ešte viacero postrehov o fungovaní zboru, Danica Klincková spomenula napríklad zborový časopis a problémy s jeho tvorbou a zastavila sa opäť pri Dialógu:

D. Klincková: Objavil sa Dialóg a funguje. Je tam úžasne veľa príspevkov našich autorov. A mňa tak trochu zabolelo, že toto sme neboli schopní robiť pre Bránu, teda celocirkevný česko-slovenský časopis. Tak funguje baptistický Rozsievač, kde sú autori zo Slovenska rovnocennými partnermi autorom z Čiech. A u nás akoby nebola vôľa sa prezentovať a zbližovať sa, pričom vieme, aké je to nesmierne dôležité.

Ďalší spomenuli spoluprácu zborov a staršovstiev Východoslovenského seniorátu CB, iní vyzdvihli účasť a aktivity cirkvi v ekumenickom spoločenstve kresťanských zborov v Košiciach. Stále sme sa však nevedeli zbaviť témy izolácie a prijatia či odmietnutia Dialógu. Až na záver Ľ. Straka zhrnul celý problém do jednej vety, že príčinou tohto stavu, aj toho, ako vyzerá beseda, je nedostatok vzájomnej komunikácie.

Aspoň pár slov k životu zboru?

P. Halža: Aj v tomto zbore, ➤

ako v každom inom, je jadro, ktoré ťahá a zápasí o to, aby sme v tomto meste nestratili svoju identitu a svoju tvár, a domnievam sa, že v riečišti cirkví, ktoré sú v tomto meste, cirkev bratská má svoje miesto a plní svoje poslanie – kázať evanjelium a žiť podľa evanjelia. Je to neustály a nedobojovaný boj, naše spoločenstvo sa nechce tvárit', že sme už hotoví. Máme problémy a zápasíme.

A. Žežulová: Vy by ste chtěli mluvit o všech problémech, které tu jsou. Ale tato společnost nevychovávala lidi k tomu, aby pravdivě a čestně povídali všechno, co se děje. A když, tak říkat pravdu bez lásky je špatné. Je nutno mluvit s čistým srdcem a láskou. A k tomu lidi nepřinutíte. Jsou některé věci, i problémy, ale není moudré o nich mluvit. To se někdy popotahuje kytička, která nevyrostla a my ji vytrhneme. Takže: pravda ano, ale když tam není láska, je to špatná pravda.

S tou časťou o pravde v láske možno len súhlasiť. Ale pomenúvať problémy a hovoriť o nich treba, lebo keď nebudú hovoriť tu, a nebudeme ich počúvať, pôjdu inde...

A. Žežulová: A to je právě špatné... Jsou nestateční...

Oni, alebo my...?

P. Halža: Je to obojstranné. Samozrejme, treba hovoriť o problémoch. No tie majú svoje korene a treba byť veľmi múdrym, aby sme špinavé prádlo neprali pred inými, pretože sa aj oni pošpinia. To je otázka duchovnej práce – vedieť aj veci správne pomenovať. Pomenujem problém, ale za problémom môže byť hriech. Treba ho pretriasať pred všetkými? Niekedy sa obávam, že keď sa aj hovorí o problémoch a nedobrých veciach, je nebezpečenstvo, že sa stanú návodom pre iných. Môj otec hovorieval: *„Stále hovoríte o problémoch, a vy nemáte hriechy?* A tam niekde je to duchovné – hriechy sú hriechy a tam sa nedá nič iné robiť len pokánie. Inej cesty niet.

Ľ. Straka: Žijeme dobu, v ktorej pravda oči kole. A keď sa tu, na tejto kazateľnici dáva dôraz na pravdy, ktoré sú zapísané v Písme Svätom, a my máme rozvíjať prácu v tomto zbore na týchto pravdách, tak som vnútorne presvedčený, že aj keď momentálne nie je nejaký extra viditeľný jasajúci výsledok, tak táto pravda prinesie svoje ovocie. Lebo čo sa seje, to sa bude žať. Preto je dnešok možno trochu pre niektorých nepríjemný. Ako my chceme budovať slovo pravdy. Keď nie sme voči seba slušní, keď sa nevieme pozdraviť, ako chceme niečo rozvíjať, keď toho druhého mám za menšieho než som ja... Len tam môže vzniknúť dialóg, kde je pravda, láska a slušnosť. Dialóg je – vypočuť iného a nie ho odsudzovať. A keď toto dokážeme, nebude problém Bratislava – Východ.

Bodka:

J. Bielik: Je ešte jedno dieťa, ktoré treba viesť za ručičku, ale je tu. Rómske spoločenstvo, ktoré začalo žiť prostredníctvom Daniela Kušnierika vo Vítkovciach (na Spiši). Nechceme tam chodiť len kázať, ale pôsobiť aj v prospech skultúrnenia prostredia, v ktorom žijú. Keď ste už tu, a existuje Dialóg, tak chcem, aby sa o tom dozvedeli aj iní, že takýto projekt máme, a že do toho ideme, a že všetkých, ktorí chcú pomôcť, radi privítame. ◘

FENOMÉN MALÝCH ZBOROV

MIROSLAV BIELIK

Hovorí sa veľmi výstižne, že na Letnice stačilo jedno kázanie a uverilo 3000 ľudí, kým dnes je potrebných 3000 kázaní, aby uveril jeden človek. Myslím tým na skutočné uverenie, ktoré je spôsobené mocou zhora a spojené s pokáním a odpustením hriechov, nie nejaké náladové odovzdanie sa Ježišovi Kristovi, čo nemá nikdy dlhé trvanie.

Kázanie prebieha v dvoch rovinách: vyučuje sa ním cirkevný zbor a malo by slúžiť v rámci stále prebiehajúcej evanjelizácie a zasahovať okolitý svet. Ľudia nosia v sebe nejaký model, ako by to malo v cirkvi vyzerať, čo možno od milosrdenstva a lásky očakávať. Mnohí sú preto z následnej praxe a vzťahov v zboroch sklamaní. Očakávali čosi iné, rýchlu pomoc, prevratné správanie možno aj na sebe – a nič také sa nekoná. Namiesto hýrivých farieb nastupuje šedivý a ubíjajúci stereotyp zhromaždení. Preto mnohí dospeli k záveru: Kristus áno, ale cirkev nie.

Je však skutočne pravdou, že prijať členstvo v zbore, aj v takomto malom, ako je toto naše spoločenstvo, znamená nutne obmedziť či dokonca stratiť osobnú slobodu? Je spasenie a život viery ponúkaný jednotlivcom preto, aby zostali sami? Alebo platilo a platí, že Duch Boží, ktorým sme ako Božie deti zapečatení, je duchom spoločenstva? Tela? A tak ako v ľudskom tele, aj v tomto duchovnom, živiny musia prúdiť od jedného údu k druhému. Nutne si toho predo mnou, i toho za mnou musím uvedomovať a žiť v tomto usporiadaní.

Jedno je isté: skutočnou láskou sa vždy ničí náš telesný egocentrizmus. Vzdávame sa v znamení pravej lásky toho sebeckého, ktoré sme chceli uchvátiť len pre seba a pestovať si to ako krásnu kvetinu na okne. Spasenie sme však dostali, aby sme sa stali súčasťou novej skutočnosti okolo nás, ale predovšetkým v nás. Aby sme prijatím toho druhého, čohosi, čo nie je naše, vyzreli v Krista. A dodám: aj k pravej ľudskej slobode.

Ako pripomína Pavol, každý úd v tele má svoju špecifickú funkciu. Ak je však zbor malý a chcel by pracovať a pôsobiť ako veľký, často sa dostáva do paľby kritiky: tak nie. Niet ani vystrojených ľudí, čo by slúžili, ale niet ani ľudí, ktorým by mali pravidelne v zbore slúžiť. Preto sa nesmie porovnávať malý zbor, aj keď v takom veľkom meste, akým Košice bezpochyby sú, s veľkým zborom. Musí zohľadňovať danú situáciu, okolnosti, možnosti a obdarovania. Nič sa nedá robiť nasilu a nič iba preto, lebo sa to tak inde deje.

Ľudia majú sklon pridať sa k väčšine. Malosť na nich pôsobí stiesňujúco a možno si zrovnávajú vo svojej logike: ak sa niektoré spoločenstvo rozrastá, ak je v ňom takpovediac „živo", je to možno prejavom Božej priazne a požehnania. Boh však nehľadí na takéto naše vzorce myslenia a následného správania sa. *„To, čo si ľudia veľmi cenia, to Boh považuje za ohavnosť!"* cituje Lukáš slová Pána Ježiša.

Tak ako v ľudskom tele, aj v tomto duchovnom, živiny musia prúdiť od jedného údu k druhému.

Na čom potom postaví svoj život, svoje prežitie malý zbor? Jedine na vernosti Božím zásadám, zjavenej pravde evanjelia. Musí sa nutne zbaviť akéhokoľvek poškuľovania s nádychom závisti po náraste členskej základne v iných zboroch. Pán Ježiš sa narodil preto, aby vydal svedectvo pravde. Nič iné nezostáva napísané ani na našom štíte viery a nasledovania: aby sme žili a kázali tak, aby sme vydávali svedectvo tej pravde, ktorá má moc nás vyslobodiť z pochybných praktík, akými si dnes ľudia dopomáhajú, aby nabrali na objeme kvantity. To jediné, čo stavia Pán Ježiš za poznávací znak svojich učeníkov, tak včerajška ako aj dneška, je láska rozliata prostredníctvom Božieho Ducha v našich srdciach. Ak ju budeme mať medzi sebou, budeme jeho učeníci. Ak zmizne alebo bude nahradená nejakými emočnými akciami, krátkodobým výbuchom nadšenia a emócií, potom naozaj proces vnútorného oslobodzovania a rastu do kvality nášho vnútorného človeka nebude môcť prebiehať. ◘

DIALÓG mladých

4/2008, I. ročník

editorial

Pretože v tomto Dialógu vyjadrujú tí starší názor na nás mladších, rozhodli sme sa, že v našom Dialógu mladých to spravíme presne naopak.

foto: L. Bechný

Koho vlastne pod pojmom „tí starší" myslíme? Sú to dospelí ľudia so svojimi rodinami, členovia zborov, staršovstiev. Vedú nás, modlia sa za nás, ukazujú nám, ako žiť s Kristom. Sledujeme ich rodiny, zázemia, deti, možno aj sme ich deťmi. My ich a ich životy sledujeme veľmi pozorne, lebo nám napr. ukazujú, kde by sme chceli, alebo nechceli o niekoľko rokov sami byť. Formujú naše predstavy o živote, o rodine. Často nám hovoria o svojich životoch, o svojich cestách a my máme možnosť sa učiť z ich pádov a brať nádej z ich nádeje.

Nie vždy máme chuť ich pokorne počúvať a nechať si radiť, ale ani my vždy necítime ich pochopenie. Mávame pocit, že sme zbytočne poučaní. Vzájomné vzťahy sú komplexné. Je určite veľa vecí, kde robia oba tábory chyby. Práve na niektoré chceme v tomto čísle vniesť trochu svetla a snáď aj trochu zhodnotiť, kde sa v tom nachádzame a kadiaľ by mala viesť cesta spolunažívania.

Nedávno skončil kresťanský festival Campfest. Je to akcia, na ktorú sa podaktorí tešia celý rok, ktorú mnohí z nás navštívili a aj preto sa na ňu chceme pozrieť z pohľadu zopár účastníkov, ale aj človeka zo zákulisia. Ak by ste sa aj vy radi podelili so svojimi názormi, skúsenosťami alebo pocitmi z tejto akcie, napíšte nám, radi to uverejníme.

Evica Kianičková
vedúca redaktorka

z pohľadu účastníkov...

Už hneď pri vstupe ma zaujal nevábny podtitul, resp. názov alebo „duch" celej akcie. Vraj „uži si to". Vo všeobecnosti nemám najlepší vzťah k slovíčku „užívať si", oveľa radšej si „vychutnávam", i keď sa často pristihnem, ako mi z úst vylieza práve prvý variant. Viem, že mladí majú tento výraz v obľube a neskutočne rýchlo sa chytá. Samo o sebe by „užívanie si" ani nebolo také zlé, veď každý má svoje preferencie, čo sa týka slovnej zásoby. Avšak mňa skôr zaskočilo celé slovné spojenie. Skúste nahlas povedať: „Uži si to" a myslieť na Campfest (príp. KMCB alebo inú akciu pre mladých s kopou hudby, chvál a rečníkov). Neznie to čudne? Čo sa myslí pod „to"? Campfest ako celok? Spanie v blate? Varené kukuričky? Super kapely, dokonca zo zahraničia? Možno plytké slová rečníkov? Akože Boh, o ktorom by všetko malo byť? V poslednom prípade je „to" akési dehonestujúce. Uži si Boha. Tiež nie príliš pekné a presvedčivé.

Strávila som na Campfeste cca 6 hodín, ale neviem, či bol „užitia si" hodný. Samozrejme, nemôžem niečo kriticky posudzovať, keď som tam strávila štvrť dňa. Ide len o vyjadrenie útržkov a dojmov, ktoré, koniec-koncov, zdieľam spolu s ľuďmi, ktorí tam boli podstatne dlhšie, ak nie po celý čas.

Parádne som si „užila" celý priestor, okolitú prírodu, chladné počasie, ktoré mohlo dopomôcť schladiť hlavy nadšencom fajčenia a možno sa trošku zamyslieť. Ak s tým mám problém, tak asi sa nepostavím rovno pred vchod programového stanu. Hlavne, ak som predtým hral na pódiu a rozprával, aký úžasný je Boh. Čo ak to potom mladí okoloidúci začnú považovať za normálne? Neviem, ako na Novom Zélande, či v Británii, ale nemyslím si, že je pre kresťana normálne ukazovať neduhy tohto typu pred stovkami ľudí. Kapely zo zahraničia vždy potešia a pritiahnu ľudí, len náklady na ne sú takisto neprimerane vyššie. Čo tak radšej viac podporovať domáce kapely, či už worshipové alebo koncertné?

Ako sme tak s dorastencami pendlovali z jednej strany areálu na druhú (slušná prechádzka), zo stanu do stanu (sparená tráva mala pre mňa super vôňu stajne), z občerstvenia do občerstvenia (oči sa mali na čom pásť), hodiny ubiehali. Stihla som zakývať známym tvárám, príp. hodiť reč, zároveň sa snažiť počúvať rečníka a neskôr kokteil hudby „tri v jednom". A potom sa len „kukám" a pýtam sa: Čo tu robia tie deti po 22:00?

Asi by sa hodilo napísať viac pozitívneho, ale vymytá hlava... Pre mňa sa celá paráda takmer podobala festivalu typu Pohoda alebo Hodokvas. Čo na tom, že sa nepil alkohol...?

Danka M.

horúca TÉMA

Aby sme nazreli do myslenia mladých o tých „skôr narodených" v našich zboroch, spravili sme menší prieskum. Otázky zneli:

a) ***Čo si myslíš o starších v tvojom zbore?***
b) ***Čo by sme sa my, mladí, mohli od nich naučiť?***
c) ***Čo by sa mohli naučiť oni od nás?***

Reakcie boli rôzne a určite stoja za zmienku. Každá kritika mala pozitívnu aj negatívnu stránku. A práve tou začneme. Veď napokon – kritizuje sa vždy ľahko.

Ak sa na niečom generácie už po stáročia nezhodnú, tak je to názor na hudbu. Ani teraz to nie je inak: *„Vadí im hlučná hudba."* Často vyčítame starším menšiu toleranciu k nášmu štýlu hudby. Na ich vkus sa zdáme byť príliš hluční, to, čo chceme počúvať a presadiť na bohoslužbách, sa im zdá nevhodné. Na ich obranu treba dodať, že hlasná hudba naozaj ničí sluch. Ale keď nám sa tak páči... :) *„Mali by sa povzniesť nad niektoré naše „mládežnícke veci", ktoré nám umožňujú priblížiť sa k Bohu, možno trocha iným spôsobom ako oni."*

„Často sú zamerani na zvyky a tradície." Starší chcú presadiť svoje zvyky, v ktorých vyrastali, ale my ich máme chuť reformovať, možno presne tak, ako to kedysi robili aj oni. *„Niekedy by mohli vedieť, že ich cesta nie je naša cesta."* My máme často záujem veci meniť a oživovať, prispôsobovať ich na náš obraz a na túto dobu. Chceme robiť veci „našou cestou". Ale nie vždy nám to je umožnené. Osobne si nemyslíme, že modernizácia a nové nápady sú zlé. Avšak uznávame, že niekedy uplatnenie práva veta zo strany starších nie je na škodu, lebo, aby sme boli aj trochu sebakritickí, niekedy máme naozaj šialené a v praxi nepoužiteľné nápady. Múdrosť a skúsenosti starších, ktorí možno vidia za veci ďalej, ako my, prídu vhod. *„Mnohokrát je super, že sú s nami, pretože ich môžeme nasledovať, načúvať, učiť sa z ich chýb, ktoré my už nemusíme robiť... Sú možno niekedy kritickí voči veciam, ktoré my robíme, a mnohokrát ma to irituje, ale keď sa nad tým zamyslím, tak je to aj dobre, lebo potrebujeme niekoho, kto by nás brzdil a viedol tou správnou cestou."*

Sú to ľudia, ktorých vídavame v kostole, ktorých správanie si všímame a od ktorých sa chceme a máme čo učiť. *„Môžeme sa od nich učiť vytrvalosti, viac sa modliť, disciplíne. Majú túžbu niektoré veci robiť už ako zvyk – ale stále so zapálením." „ Sú pre mňa veľkým povzbudením a príkladom v ich modlitebnom živote, vďaka ktorému môže náš zbor stáť na nohách a vďaka ktorému my mladí môžeme ísť na ceste za Pánom."*

Ich rady a kritiku nevieme vždy oceniť tak, ako by si želali, ale určite by sme ich nemali odvrhovať, naopak, vážme si ich! Možno nie vždy budeme súhlasiť, možno nie vždy poslúchneme, ale pamätajme, že aj oni sú dôležitou súčasťou zboru, a preto by sme mali vnímať aj ich postrehy a názory na niektoré veci. Ak im my preukážeme úctu a ustúpime v niektorých veciach, tak možno inde zase oni ustúpia nám. Však každý zbor je ako rodina a tam má každý svoje miesto. Je to o vzájomnej láske. Dobre je tiež pamätať na to, že aké správanie voči starším v zbore sa zavedie aj s našou pomocou teraz, také si naplno „užijeme", keď my zasadneme na ich miesto. Pán Boh hovorí, že pred šedivou hlavou starca nám treba povstať (3.M 19, 32). A my si myslíme, že za mnohé drobnosti im naša úcta naozaj patrí. Veď koľkokrát nás podržal práve entuziazmus a nadšenie starčekov a babičiek, ktorí nám fandili v našich projektoch a nápadoch? Ako dobre nám padne, keď vieme, že počas skúškového nás niekto denno-denne nesie na modlitbách? Vďačnosť a úcta voči starším je v dnešnom svete priam revolučná myšlienka. A naša generácia má rada revolučné výzvy, alebo nie?

Naďa M./Evica K.

Na Campfest chodievam už niekoľko rokov. Na ranči v Kráľovej Lehote, kde sa akcia konala už druhý rok, som prijal miesto v technickom time zvukárov. Náš stan sa volal Hangár. Spolu s bratom sme prišli už v stredu, aby sme pomohli rozkladať aparatúru. Človeka chytí zvláštny pocit, keď sa pohybuje s ďalšími 20 pomocníkmi v stane, ktorý má kapacitu pre viac ako 5000 ľudí. Nevedel som si predstaviť, ako to bude vyzerať, až sa celý stan zaplní. Ako to býva na každej akcii, všetko sa kazí a komplikuje. Aparatúra bola celá zapojená až na „malý" detail – chýbal mixpult. Tak sme museli čakať ešte do večera. Do polnoci aparatúra už hrala. Celí spokojní sme šli spať.

A je to tu. Štvrtok. Postupne, ako včely do úľa, sa začali ľudia zbiehať do areálu Campfestu. V priebehu necelého dňa sa stanové mesto skoro celé zaplnilo. Všade samí ľudia. Je to príjemná zmena po týždni strávenom doma. Otvárací večerný program začal relatívne načas. Otvorila ho londýnska skupina [dweeb] (http://www.dweebmusic.co.uk) v typickom indie-rock štýle. Predviedli nielen kvalitný hudobný výkon, ale aj zaujímavú šou. Všetci štyria chalani majú hudobné vzdelanie a sú úprimní kresťania. Priam som sa na to tešil, spoznať účinkujúcich aj v zákulisí. Boli to pre mňa zaujímavé rozhovory a debaty. Nielen po hudobnej stránke. V ten večer vystúpil ešte Wes Grierson so svojou skupinou (Belfast). Počas zapájania káblov na akustičke sme sa zoznámili a dali sa do reči. Takmer rodinná atmosféra. Pripadalo mi to, ako keby sme sa poznali už veľmi dlho. Žiaľ, takú skúsenosť som nemal so všetkými kapelami. To je však iná téma.

Obzvlášť sa mi páčila černošská skupina Four Cornerz (GB). Celé zákulisie stálo s otvorenými ústami a nemo pozorovalo, čo sa to deje na pódiu. V našich končinách nemáme často možnosť vidieť hviezdy takého kalibru úplne zblízka. Boli tu síce len traja bratia (2x spev a bicie) zo štyroch a pomáhali im dvaja kamaráti (el. gitara, basgitara), ale zahrali famózne. Na pódiu pôsobili prirodzene a pri zložitých veciach technicky bravúrne a ľahko, akoby o nič nešlo. Na druhý deň mali svedectvo. Rozprávali, aké dôležité je, aby sa kresťania, ktorí vedia hrať na hudobné nástroje, sa zapájali do bohoslužieb vo vlastnom zbore. Som veľmi rád, že to povedali, lebo začínam mávať hlavne na akciách toho typu pocit, že ľudia oveľa radšej vedú alebo „robia worship" pred 4000 ľuďmi, ako vo vlastnom zbore, kde sa ich stretáva „len" 80. Sami zdôraznili, že na Campfeste robia koncert a doma v zbore worship. Úplne im rozumiem! Môj pocit z vystúpenia viacerých tzv. worshipových kapiel na Campfeste nebol práve ten, že išlo o uctievanie Pána Boha. Akoby nevnímali ten rozdiel. Dôvodov bolo viac, nielen to, že sa tlieskalo po každej piesni, či decibely, pri ktorých nebolo počuť vlastný hlas a údery srdca sa poddávali tlakovej vlne z reproduktorov.

Na záver sa moderátorka opýtala, či sa k nim mama správa ako k „hviezdam". Oni povedali, že doma mamu nezaujíma, aké hviezdy sú na pódiu. Kým neupracú dom, nedostanú večeru.

Téma Campfestu bola „Uži si to". Mala spĺňať to, kvôli čomu tam zrejme ľudia chodia. Prišli kapely z celého sveta (a to teda doslova), super kvalita, aj keď o niektorých, nielen tuzemských, to neplatilo, ale – dalo sa. Keď som sa však pozrel na štruktúru a dramaturgiu programu, prešla mi hlavou myšlienka: „Je zmysel Campfestu iba prísť a vypočuť kapely?" Tento rok ma trošku sklamalo, že rečníkom bol vyhradený kratší čas. Campfest je výborná akcia, kde sa stretne veľké množstvo ľudí, z celého Slovenska, takže je to aj výborná príležitosť na to, aby zaznelo evanjelium. Celkovo tam však chodí viac ľudí, ktorí tam nie sú prvýkrát. Možno aj preto zaznievali mnohé hlasy, že slovu chýbala istá hĺbka, malo by sa ísť ďalej,netreba stále opakovať základné veci. Myslím si, že Campfest by mal byť o niečom viac, než je len dobrá hudba. A dúfam, že aj bude. Uvidím o rok.

Timo M.

výzva

Týmto by sme radi vyzvali všetkých mladých, aby sa zapojili a dali nám o sebe vedieť. Čo majú nové, čo sa u nich deje, čo organizujú. No reagujte aj na aktuálne témy, možno aj na tú, čo sme nadhodili, alebo navrhnite iné. Vaše reakcie a námety posielajte na:

kianickova.eva@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mesacnikdialog.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

kontakt

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**
grafické spracovanie: **Naďa Máhriková**

O POZASTAVENÍ ORDINÁCIE II

Hladinu života v cirkvi bratskej rozčerila správa, že Rada pozastavila ordináciu trom kazateľom CB (Dialóg č.5/08). Staršovstvo bratislavského zboru s tým nesúhlasilo a na konferencii CB v Michalovciach navrhlo iný postup, ktorý konferencia neprijala (podstata návrhu na zmenu uznesenia: Dialóg č. 5 str. 30). Za staršovstvo bratislavského zboru CB, odpovedal **DUŠAN ČÍČEL.**

1. Čo viedlo bratislavské staršovstvo k tomuto kroku?

Bratislavské staršovstvo sa o pozastavení ordinácie trom kazateľom CB dozvedelo od svojho člena Daniela Polohu a prvé stanovisko zaujalo na svojom stretnutí začiatkom septembra minulého roku.

SZ vyjadrilo svoj nesúhlas so spôsobom ako bola ordinácia pozastavená, aj so samotným rozhodnutím ordináciu pozastaviť. Rada CB sa pri pozastavení ordinácie odvolala na článok 34 Vyznania a Poriadku cirkvi bratskej, ktorý umožňuje Rade riešiť disciplinárne priestupky kazateľov pozastavením ordinácie. Rada zároveň zdôraznila, že dôvodom odňatia ordinácie nie je disciplinárne konanie, ale iba skutočnosť, že nevykonávali kazateľskú činnosť v cirkvi bratskej. Sme presvedčení, že takéto odvolanie sa na článok 34 nie je korektné.

Vážnejšie ako výhrady voči korektnosti postupu či formulácie sú výhrady voči samotnému rozhodnutiu. Toto rozhodnutie naznačuje, že Rada asi vníma situáciu tak, že ordinovaný kazateľ si plní svoje poslanie len ak je aj inštalovaným kazateľom na zbore.

Naša skúsenosť zo spolupráce s Danielom Polohom je výrazne odlišná, staršovstvo skonštatovalo, že kazateľ Poloha vykonával v tom čase v bratislavskom zbore nasledovné služby – je vedúcim misijnej stanice The Well, vysluhuje sviatosti, venuje sa práci v skupinách a zúčastňuje sa na práci SZ ako riadne zvolený člen. V čase neprítomnosti správcu zboru zabezpečoval aj pohreby. Odobratím ordinácie ovplyvnilo rozhodnutie RCB plynulosť práce v zbore v Bratislave.

Je pre nás nepochopiteľné ako takéto nasadenie môže byť hodnotené ako dlhodobé nevykonávanie služby, pre ktorú bol ako kazateľ inštalovaný. Určite je táto argumentácia úplne zviazaná s konkrétnou osobou, ale asi aj na službu v nadcirkevnej misijnej organizácii sa dá pozerať ako na plnenie služby, pre ktorú sú kazatelia inštalovaní.

Staršovstvo ďalej konštatovalo, že riešenie krízy kazateľského povolania touto cestou nevníma ako správne, naopak, sťaží to prístup nového kazateľského dorastu ku kazateľskému povolaniu, treba skôr hľadať pozitívne riešenia.

Sme presvedčení, že pre cirkev majú veľký význam aj ordinovaní kazatelia, ktorí našli svoje poslanie mimo cirkvi a ktorí berú svoje poslanie vážne. Ako aj kazatelia, ktorí dlhodobo pracujú v civilných zamestnaniach a svoje poslanie vykonávajú popri zamestnaní ako celý rad laikov s tým, že investovali čas do svojho teologického štúdia, prežili povolanie stať sa kazateľmi a budúcnosť je otvorenou knihou. Je otázka, či napísať do nej riadky o pozastavení ordinácie je to, čo posunie vývoj správnym smerom. Vzhľadom na to, že ani jeden z bratov kazateľov sa voči rozhodnutiu neodvolal a my staršovstvo bratislavského zboru sme toto rozhodnutie vnímali ako krivdu voči nášmu bratovi, tak sme podali návrh konferenčného uznesenia, ktorým malo byť toto rozhodnutie rady zrušené. Konferencia návrh uznesenia neprijala.

2. Aký je váš návrh na riešenie podobných situácií?

Súhlasíme s Radou CB, že súčasná Ústava a Poriadok CB poskytuje všetkým ordinovaným kazateľom niektoré práva, ktoré by asi mali mať len inštalovaní kazatelia, a že Rada by mala mať nejaké nástroje, ako ovplyvňovať našich ordinovaných kazateľov, ktorí nie sú inštalovaní v zboroch, a tak nie sú našimi zamestnancami. Vnímame, že je tu celý rad otvorených otázok a hľadanie odpovedí je výzvou pre celú cirkev. Postoj v tak dôležitej otázke ako je ordinácia by mal byť jednotný v CB na Slovensku aj v Česku. Preto sme považovali za rozumné, aby sa toto rozhodnutie odložilo, aby prebehla diskusia, aby sa vyjasnili a upravili niektoré pravidlá. Potom by sa dala týmto kazateľom možnosť sa v nich nájsť alebo prejsť procesom pozastavenia ordinácie, ktorý nebude z disciplinárnych dôvodov, ale jeho rámec bude jasne definovaný.

Radi sa zúčastníme hľadania dobrého riešenia a našim vkladom do spoločného hľadania môže byť práve iný pohľad vec. ◘

Jedinečný Campfest inšpiruje Európu

Uži si TO! – bolo tohtoročné motto jubilejného desiateho Campfestu, ktorý bol začiatkom augusta na ranči v Kráľovej Lehote, učupený pod majestátnymi Tatrami. Približne 5 tisíc mladých ľudí z rôznych kútov Európy, najmä však Slovákov, prišlo, aby prežilo neopakovateľnú atmosféru vzájomného spoločenstva s tými, ktorí milujú živého Ježiša Krista. A keď k tomu pridáte poskakujúcich lúčnych koníkov, žiarivé hviezdy na tmavom nebi, hlboké vzájomné rozhovory a dobré koncerty spojené s uctievaním a Božou oslavou – lepšiu alternatívu pivných top-festov ani nemôžete mladému Slovensku v lete ponúknuť!

Ako hovorí riaditeľ Campfestu Štefan Beňa: „Máme milosť od Pána Boha a máme zaslúbenia, že keď budeme veriť, Božie veci sa stanú. V mestách, dedinách, zboroch a v našich životoch dôjde k dobrým zmenám. Moc, ktorá vzkriesila Pána Ježiša Krista z mŕtvych, je teraz v nás. Nemusíme dúfať, my si to môžeme užívať," nabáda charizmatický Banskobystričan, ktorý žije s Ježišom Kristom dvanásť rokov. Práve jeho účasť bola na Campfeste doslova vymodlená, týždeň pred začiatkom spadol zo strechy campfestovej kaviarne, prežil otras mozgu a bol niekoľko hodín v bezvedomí. „Je vzácne si uvedomiť, že práve ja a práve vtedy, keď sa blížil vrchol organizačného náporu, keď som mal byť na mieste a o všetkom rozhodovať a organizovať, zrazu Pán Boh ukázal, že to nemôže byť na človeku. Ľudia z teamu sa ešte viac začali modliť a zápasiť."

SMÄDNÍ PO BOHU

Campfest obohatili tento rok rečníci z rôznych cirkví, medzi nimi aj mladí ľudia, ktorí ešte nevystupovali na veľkých pódiách. Zo známejších rečníkov hovoria Pavel Hanes, Juraj Kohút, Tomáš Kriška, Miro Tóth, Vlado Dzurenda a Daniel Kobyľan. Päť programových stanov ponúkalo účasť na seminároch, koncertoch, diskusiách, zamyseniach, prednáškach, modlitbách alebo v intímnych rozhovoroch. Najväčšie koncerty a hlavný program bol v Hangári, Poradenský stan ponúkal možnosť stretnúť sa s duchovnými poradcami, v Stodole premietali filmy, koncertovali a hrali divadlo, koncertný a filmový program mohli ľudia vidieť aj v Humne. Dielňa ponúkala zaujímavé prednášky a hosťovanie, podľa organizátorov – vynikajúcich rečníkov a Rock Solid bol stan určený najmä pre tínedžerov a deti. Tak ako po iné roky bol samozrejmosťou absolútny zákaz požívania alkoholu a psychotropných látok v celom areáli. Programovým vedúcim bol Marián Lipovský: „Najlepšie je, že sa tu stretajú mnohí priatelia, bratia, sestry, ktorí sú si blízki. Každý, kto robí program na pódiu, svedčí o požehnaní, ktoré zo služby má. Ľudia sú tu nažhavení, túžiaci ísť k Pánu Bohu celým srdcom a toto je tá neopakovateľná, jedinečná atmosféra typická pre Campfest." Podľa Jozefa Gábora: „Pán Boh robí úžasnú prácu na Slovensku a mnohé krajiny sa tým inšpirujú. Možno aj preto ma pozvali koordinovať prácu pre celú strednú Európu, teda Poľsko, Maďarsko, Rakúsko, Švajčiarsko, Česko, Chorvátsko a radi by sme boli, keby sa pridalo Slovinsko a iné krajiny. Veľa cestujem a modlím sa za to, aby Pán Boh urobil niečo obdobné aj v iných krajinách. Pýtajú sa, ako sa nám podarilo dosiahnuť jednotu. Na Campfeste nie sú medzidenominačné bariéry medzi mladými ľuďmi, skôr sa zdá, že s tým majú väčší problém starší ľudia. Pán Boh im žehná, keď sa zjednocujú v myšlienke zasiahnuť svoju generáciu evanjeliom a vyznať Pána Ježiša Krista verejne. Môžu byť povzbudení, že nie sú len minoritou, malou skupinkou mládeže v miestnom zbore, ale sú jednou veľkou skupinou celoslovenského hnutia."

CAMPFESTOVÉ NOVINY

Campfest je jedným z najväčších kresťanských festivalov v strednej Európe. Jeho jedinečnosť nespočíva len v tom, že sa na niekoľko dní vytvorí na jednej ploche improvizované kresťanské mestečko v nádhernom prostredí, ale najmä v tom, že ho neorganizuje dominantne žiadna cirkev a na jeho realizácii sa podieľa väčšina kresťanských spoločenstiev. Tento rok prvýkrát vychádzali každý deň aj Campfestové noviny z dielne Rádia 7, ktoré boli príjemným osviežením a stretli sa s mimoriadnym ohlasom, dokonca aj v zámorí.

JANA ROJKOVÁ

foto: JÁN KLESKEŇ: **Premáhajúca láska...obraz z Campfestu**

ZAPOJTE SA AJ VY DO TVORBY DIALÓGU

Október:
Napíšte nám svoj názor na používanie hudby na bohoslužbách do témy:
HUDBA V CIRKVI

November:
Cítite problémy medzi bratislavským zborom a ostatnými slovenskými zbormi?
Téma na november:
BRATISLAVA vs. SLOVENSKO

December:
Aké sú vaše Vianoce?
Komerčné, či duchovné?
Napíšte, čo si o ktorých myslíte, a ktoré uprednostňujete.
Téma vianočného čísla:
MENIA VIANOCE NÁS, ALEBO MY VIANOCE?

Privítame Vaše názory a postrehy:

na našej e-mailovej adrese:
dialog@mesacnik dialog.sk

v diskusnom fóre na:
www.mesacnikdialog.sk

aj písané na adresu redakcie